

Ze života Slováckého krúžku

▲ *Muzaion – Kinského zahrada – účinkující*

◀ *Muzaion – Módní přehlídka*

➤ *Muzaion – Čepení*

▼▼ *Vyshyvanka Fest*

▲▼▼ *Trojské vinobraní*

Vědomost

ZPRAVODAJ SLOVÁCKÉHO KRÚŽKU V PRAZE

ČÍSLO 65 • PROSINEC 2025

Stárkovský pár Kateřina Heřmanská a Martin Konrád

Vážení a milí krůžkaři,

Dovolte mi, abych vás pozdravil jako nově zvolený starosta v dalším čísle Vědomosti, která vychází opět po roce. Na úvod bych rád poděkoval svému předchůdci Petru Smetanovi za jeho práci během předchozích tří volebních období, kdy zastával tuto mnohdy nelehkou funkci. Poděkování patří také všem členům výboru za jejich činnost a doufám, že využijeme jejich zkušenosti a chuť věci zlepšovat i v budoucnu.

Nyní bych se s vámi rád podělil o vizi a další směřování Slováckého krůžku v Praze. V první řadě je důležité navázat na předchozí aktivity a pokračovat v tradici udržování ducha „slovácké vesnice v Praze“. Mám tím na mysli především udržování tradic, zvyků, tanců a krojů, jak je známe z Moravy. Nicméně, jak se dlouhodobě ukazuje, nemůžeme zavírat oči před měnící se dobou a musíme se pokusit zvrátit trend snižující se členské základny. Cestou k tomu může být změna komunikace na sociálních sítích a oslovení širší části veřejnosti tím, že jim dáme vědět, že jsme tady, jsme otevřeni všem příznivcům moravského folkloru a rádi je mezi námi uvidíme. Pozitivním krokem k zatraktivnění besed u cimbálu může být znovuotevření kavárny a navázání na již existující doprovodné akce, jako je prosincová beseda s vánoční hrou, fašanková beseda spojená s košťováním pálenek či velikonocní beseda s malováním kraslic a pletením pomlázek. Důležité pro Krůžek je také jeho viditelnost na české a moravské folklorní scéně s aktivní účastí na různých folklorních festivalech a vystoupeních.

Zásadní událostí pro nás v roce 2026 bude oslava 130. výročí vzniku Krůžku, kterou plánujeme na podzim. V tomto duchu by se měla nést i propagace Krůžku po celý příští rok. Mezi akce, které nelze opomenout, patří pořádání Moravského plesu na Žofíně a dále se pokusíme obnovit pořádání Koštu vín. V neposlední řadě nás také čeká setkání Krůžků Praha-Brno-Bratislava, jehož organizace tentokrát připadá na nás.

Čeká nás spousta výzev, nicméně pevně věřím, že to společně zvládneme a Krůžek se stane vyhledávaným místem nejen pro stávající členy, ale i pro nově příchozí.

Na závěr přeju všechno dobré do nového roku 2026.

MILAN ČERVENKA

Nový starosta a výbor se představují

V září se uskutečnila výroční schůze, která byla zároveň schůzí volební.

Na funkci starosty kandidoval a plným počtem hlasů přítomných členů byl zvolen **Milan Červenka** (*1976). Rodáka z Lipova znají členové Krúžku jako muzikanta, už od mládí hraje na klarinet v Hornácké cimbálové muzice Petra Galečky. Poté, co Milan odešel z rodného Hornácka na studia do Brna, zapojil se aktivně do života tamního Slováckého krúžku – několik let působil ve výboru jako zástupce muziky. Když ho pracovní povinnosti přivedly v roce 1999 do Prahy, vstoupil do našeho Krúžku. Jako člen muziky Martina Sochora se Milan účastnil většiny akcí a sledoval zblízka dění v Krúžku. Neměl sice ambice zapojovat se do funkcionářské činnosti, ale když se po konci starostenského mandátu Petra Smetany neobjevoval žádný vhodný kandidát, rozhodl se převzít odpovědnost za Krúžek. Ve svém kandidátském projevu na schůzi členům slíbil, že je ochoten věnovat svůj čas i schopnosti zajištění bezproblémového fungování Krúžku. V jeho představě by měl být Krúžek vstřícným a otevřeným společenstvím, které bude viditelné na pražské folklorní scéně. Vyzval členy, aby se aktivně zapojovali do akcí Krúžku a nebáli se přicházet s novými nápady.

Novému starostovi bude v jeho nelehké práci pomáhat pětičlenný výbor ve složení **Michaela Čermáková, Miroslav Říha, Jan Šimek, Vladimír Ulčar** (Výčet členů byl uveden v abecedním pořadí, jejich stručné vizitky ale budou seřazeny dle délky působení v Krúžku).

V tomto směru drží primát **Mirek Říha** (*1951), rodák z Huštěnovic, který do Krúžku vstoupil roku 1969 v době svých studentských let v Praze. Mnozí Krúžkaři si Mirka pamatují jako dlouholetého starostu (jednatelem Krúžku se stal již roku 1983, od roku 1992 byl předsedou výboru), který mimo jiné stál i u obnovení tradice pořádání Moravského plesu. Přestože dnes Mirek užívá zasluženého důchodu, rozhodl se dát svoje dlouholeté zkušenosti k dispozici novému starostovi a pomoci mu při vedení i organizaci různých akcí.

Vláda Ulčar (*1977) se do Krúžku tak říkajíc narodil, členy totiž byli oba jeho rodiče, díky kterým – ač sám narozen v Praze – získal vztah k folkloru. Jako tanečník Vláda prošel několika soubory, nakonec ale zakotvil v chasě Krúžku, kterou potom i řadu let vedl. Vláda má četné organizační zkušenosti. Mimo jiné si předsevzal, že během svého působení ve výboru naváže na tradici koštů vína.

„Služebně“ nejmladšími členy nového výboru jsou **Míša Čermáková** (*1982) a **Honza Šimek** (*1978). Oba pocházejí z Prahy a jsou důkazem toho, že láska k folkloru nemusí být nutně spojena s místem narození. Honza v sobě lásku k slováckému, zejména pak hornáckému folkloru objevil na Hornáckých slavnostech roku 2015, od podzimu tohoto roku začal navštěvovat Folklorní taneční pořádané Národopisným muzeem a na podzim roku 2016 poprvé přišel mezi chasu Krúžku. Ve výboru se Honza bude starat o členskou agendu a jako zkušený autor odborných historických textů pomůže i s přípravou sborníku k výročí.

Míša se do Krúžku rovněž dostala přes Folklorní taneční, mezi chasu přišla poprvé roku 2020. Stejně jako většina děvčat v chase brzy našla zálibu nejen v tanci a zpěvu, ale i krojích a jejím koníčkem se stalo vyšívání. Vedle tohoto tradičního umění se ale vyzná i v moderních technologiích a ve výboru si vezme na starosti prezentaci Krúžku na webu a sociálních sítích.

Věříme, že novému starostovi a výboru se bude dařit naplňovat vše, co si předsevzali, a Krúžek bude pro své členy i všechny příznivce folkloru místem přátelského setkávání.

JAN ŠIMEK

Bilancování končícího starosty

Na podzim roku 2016 mi zavolal tehdejší starosta Krúžku Mirek Říha a nabídl, zda bych se nechtěl ucházet o funkci starosty SKK. Dodnes si pamatuji, že telefonát byl docela dlouhý, a také to, že to nebylo lehké rozhodování, už vzhledem k tomu, jakou má Slovácký krúžek tradici a jaký závazek by to obnášelo. Po delším rozmýšlení jsem nabídku přijal.

V té době došlo také ke změně fungování Krúžku, kdy jsme se v souladu s aktuálně přijatou legislativou změnili z „občanského sdružení“ na „zapsaný spolek“. Spolky musely mít stanovy určující pravidla jejich fungování a také náš spolek si stanovy nově vytvořil. Byly schváleny na členské schůzi v listopadu 2016, kdy jsem byl také zvolen starostou. Do výboru jsem si vybral zkušené a dlouholeté krúžkaře, především pak Mirka Říhu jako jeho dlouholetého starostu (nově místopředsedu). Dále pak Helenu Šálovou, Tomáše Slámu a Ondřeje Sameše.

Začátkem roku 2018 Mirek Říha rezignoval na členství ve výboru a po diskuzi jsme do výboru kooptovali Jožku Šenka, který byl následně na členské schůzi na podzim 2018 do výboru zvolen.

Na podzim roku 2019 došlo po uplynutí tříletého funkčního období k volbě starosty a výboru, kdy nedošlo k žádným změnám, a výbor pokračoval ve stejném složení v dalším období.

Vzhledem k dlouhodobé nemoci Heleny Šálové byl v průběhu roku 2022 do výboru přizván zkušený krúžkař, bývalý starosta a hlavní redaktor Vědomosti Bruno Vognič. Na podzim roku 2022 došlo opět po uplynutí tříletého funkčního období k volbě starosty a výboru, kdy byl opětovně zvolen výbor v aktuálním složení, tj. Petr Smetana (starosta), Tomáš Sláma (místopředseda), Jožka Šenk, Ondřej Sameš a Bruno Vognič.

V roce 2025 jsme se pak dohodli už své mandáty neobhajovat a na členské schůzi v září 2025 byl zvolen nový starosta Milan Červenka spolu s novými členy výboru.

Během svého mandátu jsem se snažil udržovat Krúžek tak, jak dlouhodobě fungoval. I proto jsem do výboru zval zkušené krúžkaře, kteří byli členy Krúžku dlouhou dobu a měli jasnou představu o tom, jak by měl Krúžek fungovat, co by se mělo dělat a naopak co by se dělat nemělo. O velké změny mezi krúžkaři ani zájem nebyl.

K velké změně však došlo v souvislosti s covidem 2019. Dodnes vidím, jak jsem v práci na chodbě v úterý 10. 3. odpoledne

telefonoval s Gongem a jak jsme se jako výbor během několika minut rozhodovali, že druhý den ve středu 11. 3. beseda nebude (a hlavně jak o tom rychle dát vědět členům). Vyšlo totiž nařízení vlády o opatření proti šíření koronaviru, které nám takovéto akce znemožnilo. V tu dobu nikdo z nás netušil, že se jedná o situaci dlouhodobou (více než rok) a že těch neuskutečněných besed bude velké množství. Tehdy jsme také ještě počítali s tím, že v dubnu 2020 uskutečníme „Košť vína“, který se ale už od té doby nekonal. Šťěstí jsme měli alespoň v tom, že jsme ještě stihli uspořádat 22. 2. 2020 „Moravský ples“. Šťěstí v tom, že jsme, uvažovali i nad březnovým termínem, kdy by se ale už ples uskutečnit nemohl, a my proto trátili velké množství prostředků.

Pandemie koronaviru změnila i běžný život v Krúžku – ne jen nekonáním tradičních akcí (besedy, plesy, košty), ale i tím, že po odeznění omezení se změnilo chování členů. Účast na besedách byla najednou výrazně menší. Důvodem zřejmě bylo to, že po přerušení pravidelnosti se někteří členové už znovu nezapojili. Také někteří pozbyli partnery, zestárlí a účast na besedách už jim dělala problémy.

Další velkou změnou byla dlouhodobá nemoc a tím i absence Heleny Šálové, dobrého ducha Krúžku a aktivní jednatelky, která byla u všeho, co se v Krúžku dělo. Helena také prováděla spoustu

administrativních a zvenku nenápadných, ale o to důležitějších činností. Šlo např. o vedení seznamu členů včetně dat jejich narození, vedení pokladny a vůbec účetních podkladů včetně docházek na besedy, evidenci a uskladnění krojů, evidenci jejich zápůjček a také archiv Krúžku. Také zna-

la (téměř) všechny členy a věděla o nich spoustu věcí. Tyto činnosti a vědomosti nám od roku 2022 velmi chyběly a snažili jsme se je alespoň částečně nahradit.

Pokladnu a část účetních věcí převzala Kateřina Borovanová (roz. Slámová)

spolu s Petrou Slámovou. Pravidelný provozní kontakt s účetní firmou a evidenci docházek a členských příspěvků jsem převzal na sebe. Na sebe jsem pak převzal kompletní účetní věci poté, co se Kateřina stala matkou a její časové možnosti se zmenšily.

Kroje a archiv jsme přestěhovali do nové krojárny a nově je má na starosti Kateřina Borovanová. Velký dík patří Josefce Jordánové a Marcelce Zlámalové za to, že každou besedu tráví u vchodu do Gongu a vybírají vstupné a členské příspěvky.

Do organizačních činností jsme se snažili zapojit také další členy, ale bylo to velmi těžké, protože o to nebyl zájem. Situaci dále nepomáhalo ani to, že v důsledku covidu a následných změn jsme nemohli organizovat tradiční akce, které nám pomáhaly vydělat si na svou činnost (zejména plesy a košty). Zároveň pak docházelo k navyšování různých nákladů a tím pádem i výdajů Krúžku. Například výše pronájmu Gongu se zdvojnásobila, ale příjmy ze vstupného stagnovaly či spíše klesly. (Před rokem 2021 příjem ze vstupného na besedu uhradil pronájem Gongu, v roce 2024 už vstupné občas nestačilo ani z poloviny.)

Stávající situaci komentovala kritická zpráva kontrolního výboru, přednesená na členské schůzi v únoru 2024. Tento stav jsme se rozhodli řešit. Iniciativy se chopil Jožka Šenk a vypracoval pracovní materiál s možnými návrhy na řešení. Dokument následně posloužil jako podklad pro sérii velkého množství schůzek výboru, na kterých byly tyto problémy

diskutovány a řešeny. Postupně, ne vždy s pochopením, byl nastavován optimalizovaný režim fungování Krúžku, ať už z hlediska finančního, či organizačního. V rámci zmíněných opatření byl též pořízen soupis téměř veškerého majetku SIK a knihovny. Tyto kroky dle mého názoru vedly ke stabilizaci a nový výbor má dobrý základ pro další fungování.

V průběhu mého funkčního období se mi narodily tři děti, které s tím, jak rostly, vyžadovaly více času a pozornosti. To způsobilo, že na činnost Krúžku jsem měl méně a méně času. Všechno toto a také výše uvedené věci pak způsobily, že už jsem se rozhodl ve vedení Krúžku nepokračovat a předat štafetu dál. Po delším hledání se povedlo najít nového kandidáta na starostu a nové členy výboru. Jde o osoby z velké části nové, které se na činnostech Krúžku předtím nepodílely (s výjimkou Mirka Říhy a Vládi Ulčara). To je možná dobře. Budou a mohou chtít provést různé změny, přesvědčit některé členy k většímu zapojení do organizace života Krúžku a hlavně také přilákat do Krúžku nové členy.

Já bych tímto chtěl velmi poděkovat všem „mým“ členům výboru, jmenovitě Tomáši Slámovi, Jožkovi Šenkovi, Brunovi Vogničovi a Ondřeji Samešovi, že se mnou do toho šli, věnovali neskutečně velké množství času a námahy Slováckému krúžku a posunuli jeho historii zase o kousek dále.

PETR SMETANA

Akce SIK v Praze nebo s jeho účastí

13. 11. 2024	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
23. 11. 2024	Kateřinské hody (Divadlo Gong)	CM M. Sochora, CM Žandár, chasa, sbory
11. 12. 2024	Vánoční beseda – vánoční hra (Divadlo Gong)	CM M. Sochora, chasa, sbory
08. 01. 2025	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
11. 01. 2025	Slovácký ples SIK v Brně (Brno)	několik členů SIK
12. 02. 2025	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
12. 03. 2025	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
09. 04. 2025	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
14. 05. 2025	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
17. 05. 2025	Národopisné dny (Národní muzeum – Letohrádek Kinských)	CM M. Sochora, chasa, MS, ŽS
18. 05. 2025	Vyshyvanka Day (Výstaviště Holešovice)	CM M. Sochora, chasa, MS, ŽS
24. 05. 2025	Setkání Slováckých krúžků Praha-Brno-Bratislava (Lozorno u Bratislavy)	Autobusový zájezd – 15 účastníků
11. 06. 2025	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
11. 07. 2025	Poslední rozloučení s akad. sochařem Miroslavem Hudečkem (bazilika sv. Petra a Pavla Vyšehrad)	CM M. Sochora, mužský sbor a přátelé krúžkaři
15.–17. 8. 2025	Soustředění chasy (Vracov)	chasa SIK
10. 09. 2025	Členská (volební) schůze SIK (Divadlo Gong)	členové/členky SIK
10. 09. 2025	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
13. 09. 2025	Trojské vinobraní (Trojský zámek)	CM M. Sochora, chasa, MS
20. 09. 2025	Slavnosti vína v Běchovicích (Běchovice)	CM M. Sochora, chasa, MS, ŽS
08. 10. 2025	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
25. 10. 2025	Poslední rozloučení s Josefkou Jordánovou (Dolní Bojanovice)	Přátelé krúžkaři

Plánované akce SIK v Praze

listopad 2025 – podzim 2026

DATUM	AKCE	
08. 11. 2025	Martinské hody (Divadlo Gong)	CM M. Sochora, CM P. Galečky, chasa, sbory
12. 11. 2025	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
29. 11. 2025	40. setkání lidových muzik (Praha Vršovice „Vzlet“)	CM M. Sochora, MS, ŽS
10. 12. 2025	Vánoční beseda (Divadlo Gong)	CM M. Sochora, sbory
14. 01. 2026	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
17. 01. 2026	Slovácký ples v Brně (Semilasso)	SIK v Brně
31. 01. 2026	32. krajský fašiangový večierok (Spol. dom v Záhorské Bystrici)	SIK a Skaličané v Bratislave
11. 02. 2026	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
11. 03. 2026	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
březen/duben 2026	Výstava moravských a českých vín	Ve stádiu jednání
08. 04. 2026	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
18. 04. (25. 04.) 2026	67. moravský ples (Žofin)	CM M. Sochora, CM Žandár, MS, ŽS, chasa
13. 05. 2026	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
10. 06. 2026	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
podzim 2026	Vzpomínkové akce ke 130. výročí vzniku Slováckého krúžku v Praze	Ve stádiu jednání

Besedy SIK v Praze

listopad 2024 – říjen 2025

DATUM	PROGRAM – NÁPLŇ
13. 11. 2024 CM Žandár	– informace o plánovaných akcích – proběhla přednáška J. Kohoutka na téma: Morava – oslava narozenin Jitky Macháčkové (85) a Marie Mansfeldové (80)
11. 12. 2024 CM Martina Sochora	– vánoční beseda, proběhlo vystoupení dětí, sborů a byla hrána Vánoční hra (připravila Mirka Sochorová) – nová 64. Vědomost
8. 01. 2025 CM Žandár	– vzpomínka narozenin Jindřicha Rajtorala
12. 02. 2025 CM Martina Sochora	– informace o plánovaných akcích – vzpomínka na profesora Dušana Holého – zavzpomínal Martin Sochor + mužský sbor zazpíval několik písní na jeho počest – chasa předvedla tance podšable a straňanské
12. 03. 2025 CM Žandár	– informace o plánovaných akcích, zejména o setkání Krůžků – vzpomínka na zemřelého Viktora Zlámala – zavzpomínal M. Kučerka + mužský sbor na jeho počest zazpíval jeho oblíbenou písničku – proběhl košt pálenek (organizoval Petr Hrabě a stárek Pavel Stojaspal)
9. 04. 2025 CM Martina Sochora	– informace o plánovaných akcích, zejména o setkání Krůžků a členské schůzi – oslava narozenin Mirky Sochorové (60) a Miroslava Hudečka (90) – hra o svaté Dorotě v režii Mirky Sochorové – připomínka velikonočních tradic: ukázka barvení a škrábání vajec (Josefka Jordánová), pletení pomlázek (Borovanovi, Bruno Vognič)
14. 05. 2025 CM Žandár	– informace o plánovaných akcích, zejména o členské schůzi – nácvik písní – Podluží
11. 06. 2025 CM Martina Sochora	– představení kandidáta na starostu Milana Červenky a informace o členské schůzi v září – vzpomínka na nedávno zemřelého Z. Mudříka – informace o setkání Krůžků, pozdrav z Bratislavy

pokračování tabulky na straně 10

	<ul style="list-style-type: none"> – připomínka 20. výročí zápisu verbuňku do seznamu UNESCO – promluvila Anička Jagošová, program besedy o verbuňku připravila Soňa Plzáková – vzpomínka na přední tanečnický verbuňku Krúžku své generace Iva Kulta a Klimenta Navrátila, účastníků strážnického festivalu v pořadu „Klenotnice“ v roce 1952 – předvedení verbuňku Antonínem Houskou (1x účast ve Strážnici v roce 1987), Martinem Sochořem (v roce 1993 ve Strážnici postoupil do hlavního pořadu) – vystoupení současných verbířů, představitelů typických krajových verbuňků: Matěje Babáka (Rosénka) – uherskohradištský, Richarda Kristiána (SIK v Praze) – podlužácký, Martina Sochora ml. (SIK v Praze, v roce 2025 účastník předkola soutěže ve Strážnici) – strážnický verbuňk.
10. 9. 2025 CM Žandár	<ul style="list-style-type: none"> – proběhla členská, zároveň i volební schůze SIK: – zvolen nový starosta: Milan Červenka – zvolen nový výbor: Vladimír Ulčar (místostarosta), Miroslav Říha, Jan Šimek, Michaela Čermáková – zvolena kontrolní komise: Ingrid Pauknerová, Miroslav Kučerka, Kateřina Kačalová – schválena změna výše členského příspěvku na rok 2026 na částku 400 Kč ročně – oslava narozenin Hany Šmidové (85), Danuše Čamrové (85) a Vlasty Vančurové (70)
8. 10. 2025 CM Martina Sochora	<ul style="list-style-type: none"> – předhodová beseda – představení stárků Martina Konráda a Kateřiny Heřmanské – ukázka a výuka sedlácké – Tomáš a Petra Slámovi

Činnost výboru SlK v Praze

od listopadu 2024 do září 2025

Činnost Krúžku byla řízena pětičlenným výborem ve složení starosta Petr Smetana, místopředseda Tomáš Sláma, Bruno Vognič, Josef Šenk a Ondřej Sameš. Výbor byl v tomto složení zvolen na členské schůzi konané na besedě dne 9. 11. 2022.

Výborové schůze se obvykle konaly jednou měsíčně většinou v týdnu před besedou. Těchto schůzí se nepravidelně účastnili i stárci zvolení v roce 2024 (Pavel Stojaspal a Lucie Scherzl). Dále se schůzí výboru podle potřeby účastnila umělecká vedoucí SlK Soňa Plzáková, vedoucí chasy Petr Hrabě, tajemnice Kateřina Borovanová či Petra Slámová (v rámci jejich možností).

Na výborových schůzích byly řešeny aktuální věci související s činností Krúžku a také organizační zajištění větších akcí. Jednalo se zejména o hody (listopad 2024), setkání Slováckých krúžků (účast na setkání v květnu 2025), návštěvy přesů partnerských Krúžků (leden 2025 v Brně a únor 2025 v Bratislavě – zde se nikdo za pražský SlK nezúčastnil) či účast na vinobraních (září 2025). Dále výbor probíral náplň měsíčních besed – např. košť pálenek (březen 2025), pletení pomlázek a ukázka barvení vajíček (duben 2025) apod. Přípravy na 130. výročí Krúžku, které nastane v roce 2026, byly již ponechány na uvážení nového výboru – viz níže.

Od cca ledna 2025 byly též činěny přípravy na členskou schůzi Krúžku, která se měla konat na květnové besedě – tato

členská schůze měla být volební. Vzhledem k nepřítomnosti starosty v květnu (služební cesta mimo ČR) bylo nakonec rozhodnuto členskou schůzi uspořádat až v září – funkční období výboru by i přesto nepřesáhlo 3 roky. Přípravy členské schůze se ujal přípravný výbor ve složení J. Šenk, O. Blaha a M. Říha. Po rozhodnutí aktuálního výboru nekandidovat do dalšího období bylo potřeba najít nové kandidáty na starostu a členy výboru. Toto oslovení proběhlo na několika besedách a též v e-mailových pozvánkách na jednotlivé besedy. V červnu kandidaturu na starostu přijal Milan Červenka, který si vybral do výboru kandidáty Miroslava Říhu, Vladimíra Ulčara, Michaelu Čermákovou a Jana Šimka. Starosta a nový výbor byli na zářijové členské schůzi zvoleni do svých funkcí, spolu s kontrolní komisí ve složení Ingrid Pauknerová, Miroslav Kučerka a Kateřina Kačalová.

Výbor děkuje všem členům Krúžku, kteří svou účastí na měsíčních besedách a akcích podpořili činnost Krúžku, a dalším členům, kteří členským příspěvkem přispěli na provozní výdaje. Dále výbor děkuje muzikám, chase, sborům a všem členům, kteří pomáhali při organizování větších akcí.

Já osobně bych pak chtěl poděkovat všem členům končícího výboru, kteří se Krúžku věnovali s velkou energií a nelitovali času pro jeho činnost.

PETR SMETANA

STÁRKA

Kačka Heřmanská

Jednoho letního odpoledne sedím si tak za počítačem a marně se snažím přimět umělou inteligenci, aby odpovídala, jak já chci, když tu mi zazvoní telefon: „Ahoj, Kačko, já letos budu stárek a chci se tě zeptat, jestli bys mi nedělala stárku?“ Co? Proč? Kdy? A proč zrovna já?

Jak může být rodilá Pražáčka vůbec stárka? A k tomu opakovaně?...Vezmem to popořádku. Vyrůstala jsem v rodině s hudebnickou tradicí (bohužel geny se u mě někde lehce vypařily), kde vedle Smetany a Čajkovského občas zaznívali z gramofonu nebo kazetáku (pro mladší ročníky to bylo něco jako dnešní Spotify) i Sl'uk, Jan Rokyta, Jarmila Šuláková nebo Luboš Holý. Když jsme se nachomýtlí na nějakém festivalu v Čechách nebo na Slovensku, vždycky jsem obdivovala vystupující soubory a toužila umět to, co oni.

Až jsem se jednou rozhodla přeměnit sny v činy a přihlásila se do folklorních tanečních, pořádaných Národním muzeem a zaměřujících se na valašské a slovácké tance. Malý krok pro tanečnicka, ale velký krok pro mě. Osud mi tam poslal do života přátele, kteří mě vzali na folklorní slavnosti do Starého Města

a Uherského Hradiště – a byla to láska na první pohled...

Pak už to šlo velmi rychle ... znáte jednoho folkloristu, znáte jich deset, znáte jich deset, znáte jich za chvíli sto... A Slovácký krúžek se nemohl schovávat dlouho. Tak jsem jednou vyrazila na košť vína do Barči (Dům barikádníků). Tam pak stačilo potkat správné lidi, kteří mě „naverbovali“ nejdřív do chasy, abych se po čase, byť si vědoma svých pěveckých limitů, odvážila připojit ke Zpěvulenkám (vlastně tu odvahu sbírám každý čtvrtek při cestě na zkoušku).

Netrvalo dlouho a přišla nabídka, která se neodmítá... „Nechceš mi dělat stárku?“ Tak se zeptal kdysi dávno Vojta Běták. Napůl v šoku, napůl s nadšením jsem kývla a společně s Vojtou jsme připravili takové hodové „cuvée“ (Vojta jako hluký stárek a já jako staroměstská stárka). Hody se tehdy vyvedly. Nicméně i mě, stejně jako stárky přede mnou, dostihla tehdejší stárkovská „kletba“... a následovala několikaletá krúžkařská pauza vyplněná mateřskými radostmi i strastmi. Po ní jsem se pomalu vracela do krúžkařského aktivního života, nejdřív zpěvem, pak i tancem.

A teď je to tu znovu. Martin Konrád po telefonu vyhrkl stejnou otázku jako tehdy Vojta. Šok to byl velmi podobný, ale odpověď stejná – „Ano, budu ráda tvoje

stárka". Tentokrát ale zůstaneme věrni tradici a hodové exkluzivně a proměníme se na hornácký pár z Velké nad Veličkou. Sice ani jednomu už není dvacet a oba už máme jedno kolo stárkování za sebou (nebo možná právě proto), budeme dělat všecko proto, aby naše hody byly jedinečné a snad i nezapomenutelné.

REDAKČNÍ POZNÁMKA:

Kačka Heřmanská je nejen stárkou našeho SIK na období 2025/2026. Tímto číslem Vědomosti počínaje je také redaktorkou Vědomosti. Věříme, že jí práce na Vědomostech bude bavit a že u této činnosti dlouhá léta vydrží – má k tomu všechny předpoklady.

KAČKA HEŘMANSKÁ

STÁREK Martin Konrád

Od mládí jsem byl veden se sestrou spíše ke sportu. V rodině nikdy neměl nijaké kulturní ambice (možná bych řekl, že ani vlohy), a tak všichni sportovali. Vystřídal jsem několik sportů, a když se mi blížilo deset let, tak mě táta přihlásil na cyklistiku. Tam se bralo od deseti. Tak mi začala téměř 8letá éra cyklisty, kdy jsem jezdil silnici, cyklokros i dráhu. Pomalu jsem se propracovával přes TSM (tréninkové středisko mládeže) k Rudé hvězdě Plzeň. To už ale byli velké dávky zátěže a času a já už nějakou dobu koketoval s tancem, hrál na kytaru a začaly mě lákat vandry.

Tak jednoho dne táta prodal kola a já přeskočil do světa tance. Zkoušel jsem ledacos včetně akrobatického rokenrolu.

Pak jsem v Praze na seminářích profesora Františka Bonuše zažil historické tance, francouzské čtyřerlyky, anglické contra dance, a hlavně americký clogg dancing – step. Lákal mě i folklor a navštívil jsem zkoušky souboru Škodovák (dnes Mladina), který tenkrát vedl úžasný vedoucí Miloš Vršecký. Připadal jsem si ale nějak už starý (19 let !!!), a tak jsem zůstal u toho amerického stepu – cloggingu.

Nikdy jsem nelitoval. Nejdříve jsem působil v jedné plzeňské skupině a od roku 1992 v pražské taneční skupině Caramella skoro 27 let. Přesto že jsem dojížděl několik let na zkoušky z Plzně 2x týdně do Prahy, tak to stálo za to. Obrovská parta skvělých lidí, spousty vystoupení, kdy jsme procestovali Evropu, USA, Česko křížem krážem, a více jak 30 televizních vystoupení. Stal jsem se akreditovaným tanečním lektorem, porotcem

dětské taneční asociace a vedl přípravku nových tanečníků a nakonec i taneční zkoušky. Nejvíce pro mě ale vždycky znamenala ta skvělá parta lidí kolem.

A tak, když se mé působení v Caramelle blížilo ke konci, přemýšlel jsem, kde navázat. Kde najít zase tak skvělou partu lidí, se kterou bych se mohl scházet, trávit čas při činnostech, co nás společně baví ... A tady patří velké díky Petru Hraběti, tehdy tanečníkovi ze stejné caramelácké skupiny. Toho totiž již o rok dříve zlanářila Soňa Plzáková do Slovákého krúžku, a tak hodil ono pověstné lano i mně. A tak jsem se na konci prosince

2017 byl podívat na první zkoušce chasy. A byl jsem nadšen. Tam, kde jsem si připadal kdysi v 19 letech stár, jsem najednou zatoužil být. A tak jsem od ledna 2018 začal chodit na zkoušky chasy. Přišli první besedy, Moravský ples, první nová přátelství...

Jsem mezi vámi krúžkaři již osmým rokem. Letí to jak voda. A já se jen těším vždy na další zkoušku chasy, na další besedu, na to, že obléknu horňácký kroj, který mi tak přirostl k srdci, a budu si moci společně s vámi zaspívat a užít společné chvíle.

MARTIN KONRÁD

Setkání Slováckých krúžků

24. 5. 2025 Lozorno

Letošní Setkání krúžků bylo pod taktovkou Slováckého krúžku a Skaličanů v Bratislavě (dále SIK Bratislava). Na základě letitých zkušeností jsme nepochybovali o tom, že to bude zase jedno z nezapomenutelných setkání. Nemýlili jsme se. Setkání bylo skvělé, programem pestré a hlavně

důvodů nepodařilo naplnit kapacitu ani mrňavého 20 místného autobusu. Po trojím odřeknutí na poslední chvíli (čímž se věkový průměr snížil na hodnotu blízkou 70+) nás vyrazilo v 6:30 z Opatova jen 13. Cesta probíhala podle navyklého scénáře, tj. téměř nepřetržitou konzumací tekutých i jedlých dobrot, kterými se kamarádky i kamarádi prezentovali. (Jedinou obranou proti přísunu kalorií byla hra na spánek). Přesto, že jsme vzhledem k vzdálenosti kolem 300 km měli obavu, abychom přijeli včas, nemluvný pan řidič nás na místo setkání do Děvínské Nové Vsi přivezl téměř na minutu.

pohodové. O tom, že pozorní organizátoři trvale dbali o to, aby nám nic nechybělo do volátka a do zobáčku, snad ani není potřeba se zmiňovat. Ale po pořádku.

Naše „příprava“ výpravy za hranice začala poměrně brzy, přesto se z nějakých

První objetí, přípitky, doplnění sestavy o manžele Panáčkovy na 15 „vyvolených“ a první překvapení. V jedné z budov Slovenského národního múzea – Múzea kultúry Chorvatov na Slovensku („Muzej kulture Hrvata u Slovačku“) nás přivítal bratislavský richtár a místní smíšený sbor směsíci chorvatských písní. Následně jsme se rozdělili. Brňáci, vedení svým starostou, zahájili prohlídkou expozic výše zmíněného muzea, my za doprovodu bratislavského

stárka jsme si zašli po „Mostu slobody“ do Rakouska (most-lávka byl pro cyklisty a pěší otevřen v roce 2012). Procházka Děvínskou Novou Vsí a po mostě nás probudila, rozpochovala po dlouhé cestě a nabídla vzácné pohledy na nivu řeky Moravy, která krátce před soutokem s Dunajem už není žádným malým potokem, ale docela slušnou řekou. Mně vrátila ve vzpomínkách o pár desetiletí zpět do doby, kdy byly tyto prostory hraničním pásmem.

Po návratu jsme měli obě budovy muzea, průvodkyně, richtára a stárka SIK Bratislava pro sebe. Expozice muzea jsou jednak zajímavé, ale i poučné. (Pro mě i důvod k zopakování si rodové historie). Po prohlídce muzea následoval přesun do Lozorna, kde jsme nakrátko zastihli i brněnské gajdy „trápené“ Mirkem Dostálem. Doplnili jsme energii, něco málo pozpívali a autobusem se přesunuli

do rekonstruovaného objektu bývalého vojenského útvaru – dnes soukromého muzea osobních přiblížovadel s desítkami exponátů-veteránů. Aut i jiných strojů určených k přiblížování a dopravě tam bylo nespočet, od stařícké aerovky, pragovky, mopedů, motocyklů, jízdních kol až po další různé až bizarní relikvie. Jedním slovem paráda. Následovala procházka k místní přehradě a odsud zpět do víceúčelové haly na místním stadionu, kde se odbývalo vlastní setkání.

Následovala úprava zevnějšku těch, kteří byli na toto vybaveni, a zaujetí svých míst u plných stolů občerstvení. Čas do zahájení jsme trávili převážně zpěvem za doprovodu brněnských gajd. Po dobrém guláši a oficialitách, při kterých jsme na památku obdrželi obraz Lozorna s věnováním (v rozměru A5 obdržel každý z účastníků setkání), začal vlastní program. Uvedl jej skvělý jedenáctičlenný krojovaný mužský

sbor „Enem tak“ z Lozorna. Krom vlastního výkonu nás zaujal a potěšil jejich veřejně sdílený vřelý vztah k regionu a hrdosť na místní příslušnost vyjádřená v průběhu vystoupení. Chlapi provázení harmonikářem se s námi vydrželi bavit a zejména zpívat až do konce setkání. V průběhu večera jsme se dozvěděli, že významná osobnost brněnského SIK Mirek Dostál zrovna slaví kulatiny. S rozpaky, že jsme nic nepřinesli, jsme se ke gratulacím připojili.

Program večera měl na starosti stárek SIK Bratislava Vlado Slavík. Po celý večer hrála statečná, nám dobře známá krúžková CM, brněnské gajdy i lozornánský harmonikář. S potěšením jsme registrovali, že na lidovou notu umí s houslemi i náš Jarda Hájek, který se připojil – sláva mu. Atmosféra byla jako vždy skvělá. Došlo i na výuku některých tanečků a dokonce i hry.

Do „klobúkové“ každý ze SIK nominoval dva reprezentanty a náš Ríša Panáček se propracoval až do finále. Hostitelé se krom jiného pochlubili svým novým vinařským pásmem, při kterém jsme si uvědomili, že něco takového nám chybí – tj. zapojení všech schopných a ochotných – v jejich případech téměř všech členů a členek Krúžku do programu. Možná klíč k neformální pospolitosti pro SIK Bratislava tolik charakteristické.

Program a s ním i naše působení končil před půlnocí jako obvykle společnými zpěvy s repertoárem „Od Šumavy k Tatrám“. Vybaveni výslužkou jsme se krátce po půlnoci vydali na cestu domů plni silných zážitků, obnoveného kamarádství a vděčnosti pořadatelům za péči, se kterou se nám věnovali.

BRUNO VOGNIČ

Dolněmčanské hody 2024

pohledem stárka a stárky

Přípravy očima stárka

Příprava hodů je vždycky výzva. Tentokrát to bylo ještě o něco složitější – jako stárek z Dolního Němčí jsem měl jasno, že když už mám v Praze stát v čele chasy, budou hody dolněmčanské. Zároveň jsem ale věděl, že aktuální pražská chasa dolněmčanskou sedlčkou nikdy netančila. Bylo jasné, že nás čeká poctivá práce.

Naštěstí se v létě podařilo domluvit, že nás v rámci soustředění ve Vracově navštíví Táňa Sovková, zkušená vedoucí z Dolního Němčí. Přijela, naučila nás kroky i figury a dala nám pocit, že to zvládneme. Velký dík patří také Marii Ježkové, která nejen že zapůjčila kroje, ale v den hodů sama přijela do Prahy a nastrojila děvčice.

Pro mě osobně bylo nejhezčí sledovat, jak se pražská chasa s novým tancem poprala – a jak se těšila, že si vyzkouší něco opravdu autentického. Od září až do listopadu jsme pravidelně nacvičovali, pilovali zpěvy i scénky, přičemž vše vycházelo z toho, jak jsme na to zvyklí z hodového průvodu v Dolněmčí. Postupně jsem cítil, že se z nervozity stává radostné očekávání.

Jsem také moc rád za podporu devíti členů NK Dolněmčan, kteří mě přijeli do Prahy podpořit, a to dokonce v kroji. Velkou radost mi udělalo i několik

dalších Dolněmčanů, kteří mě na hodech nečekaně překvapili svou účastí.

Stárka Lucka: cesta od nuly k tradici

Pro mě, jako stárku, to byla srdcová záležitost. Pocházím z Kladna, folklor jsem objevila až díky Slovákckému krúžku v Praze před sedmi lety. V dětství bych si nikdy nepomyslela, že jednou obléknu kroj, budu zpívat lidové písně, a dokonce stárkovat. Přípravy pro mě znamenaly nejen šulání růžiček a nácvik písní, ale i zvláštní odpovědnost. Nejvíce si cením toho, že jsme si dokázali užít každou zkoušku i společnou práci.

Hodový den

Samotné hody se konaly v sobotu 23. listopadu v Divadle Gong. Už když jsme do sálu vstupovali se zpěvem Ještě byly čtyři týdně do hodů, spadla z nás veškerá nervozita. Cítili jsme, že to bude dobrý večer. Program jsme zahájili tradičním zvaním a žádáním starosty, pokračovali zpěvy a pásmem, které připravila naše umělecká vedoucí Soňa Plzáková, a vše vyvrcholilo dolněmčanskou sedlčkou. Potlesk, který následoval, byl pro nás obrovskou odměnou.

Pak už začala volná zábava – a to byla teprve ta pravá radost. Vidět diváky, jak se s chutí pouštějí do tance, slyšet střídání dvou cimbálových muzik a cítit, že

sál Gongu doslova praská energií – na to budeme dlouho vzpomínat.

Nedělní tečka

Hodová atmosféra pokračovala i v neděli večer. V kostele sv. Ignáce na Karlově náměstí jsme se všichni sešli na mši svatě za Slovácký krúžek. Chasa přišla v krojích i s právem – a byla

to důstojná a krásná tečka za celým víkendem. K neděli se váže i několik nezapomenutelných vzpomínek. Totiž v Praze jsou lidé zvyklí potkávat na ulici kdeco, ale skupina krojovaných v metru byla pro ně i tak raritou, za kterou se neježen cestující otočil. Někteří nás dokonce zvědavě oslovili. Stárek považuje za úspěch i to, že tentokrát to byl pro změnu revizor, kdo byl zaskočen přítomností toho druhého.

Závěrem

Jako stárek jsem měl obrovskou radost, že se podařilo přenést kousek Dolního Němčí do Prahy. Hody byly mimořádně výdělečné, což přisuzujeme propagaci, se kterou jsme si jako stárci dali velkou práci. Cítíme obrovskou hrdost, že folklor dokáže spojit lidi z různých koutů republiky a dát jim společný cíl i radost. Hody 2024 pro nás byly nejen splněnou povinností, ale hlavně silným zážitkem, který nás ještě víc stmelil.

STÁRCI LUCKA A PAVEL

Národopisné dny v Národopisném muzeu a zahradě Kinských

V sobotu 17. května se zahrady Kinských v Praze proměnily v místo plné písní, tance a lidových tradic. Národopisné dny 2025 přinesly program, který potěšil srdce všech milovníků folkloru a připomněl, jak hluboké a stále živé jsou naše kořeny.

Odpolední blok nesl poetický název „Už mou milou do kostela vedou“ a na pódiu se vystříдалo několik folklorních souborů – Slovácký krúžek

v Praze, DFS Rosénka, Soubor písní a tanců Josefa Vycpálka, FS Lipka Pardubice. Náš Krúžek si připravil scénu ze svatby na Horňácku - tradiční čepení nevěsty, která patřila k nejsilnějším okamžikům dne. Atmosféru dojemného představení umocnila kmenová muzika SKP pod vedením Martina Sochora staršího, zpěv ženského i mužského sboru a také temperamentní tanec chasy.

Velké poděkování patří Alče Machajdíkovej, která se postarala o přípravu a zapůjčení svatebního kroje pro nevěstu, ale také Majdě Vachunové za navázání slavnostního hledění i tradičních šatek. V roli družic, ozdobených stejně jako nevěsta Šimona Škárková hleděním, se krásně představily Míša Čermáková a Barča Pílušová. Bylo vidět, že každý přispěl svou pečlivostí i srdcem, a publikum to ocenilo dlouhým potleskem.

Dalším výrazným bodem programu byl pořad „**Když pan verbíř**“, věnovaný 20. výročí zápisu slováckého verbuňku na seznam nehmotného kulturního dědictví UNESCO. Na pódiu byl k zhlédnutí verbuňk strážnický, uherskohradištský, uherskobrodský i podlužácký v podání našich zástupců – za Strážnici verboval Martin Sochor mladší s písní „**Potřikrát sem na okénko klepal...**“, za Dolněmčí náš stárek Pavel Stojaspal s písní „**U Bánovské boží muky...**“ a nesmíme

zapomenout ani na podlužácký verbuňk „**Keď sa dívča vydávalo...**“ Richarda Kristiána. Uherskohradištsko pak reprezentoval Matěj Babák, šikovný tanečník ze souboru Rosénka.

Odpolední blok přinesl též něco nového ve formě módní přehlídky s folklorním podtextem, modelkami a modely byly do značné míry naši krůžkaři.

Celý den se nesl v přátelském a slavnostním duchu. Všechno probíhalo hladce a návštěvníci odcházeli s pocitem, že tradice nejen přežívají, ale stále hřejí a dokážou oslovit i dnešního člověka.

Slavnosti vyvrcholily večerní zábavou v zahradách Kinských, kde se k tanci a zpěvu připojili nejen členové SKP, ale i širší veřejnost. V prostorách muzea zněla muzika až do noci a bylo cítit, že folklor je stále živý a radostný.

KLÁRA NERADOVÁ

Vyshyvanka Fest: kroje, výšivky a tanec v dešti na Výstavišti

O den později, v neděli 18. května 2025, se SKP zúčastnil Vyshyvanka Festu v Praze na Výstavišti. Šlo o druhý ročník ukrajinského festivalu krojů a výšivek, na kterém vystupují různé folklorní soubory. Do programu byli pozváni i zástupci dalších menšin – bulharské, polské,

slovenské a jiné. Smyslem festivalu je propagace české lidové výšivky i výšivek jiných národností, jejich tradic, zvyků, historie i krásy národopisných krojů. Akce probíhala v objektu GAUČ v areálu Výstaviště ve Stromovce.

Ačkoliv celý den přšlo a začátek našeho vystoupení se zdál být v nedohlednu, udržovali jsme si dobrou náladu. Jsme zvyklí chodit na podobné akce s časovým předstihem – kvůli nazvučení, případné zkoušce, převlečení do krojů – tentokrát však organizace trochu vázla a pro účinkující nebylo zajištěno dost prostoru. Celá akce se tak nesla v duchu lehkého rozčarování, kdy nám místy připadalo, že program připomíná spíše besídku základní školy. To se potvrdilo, když před námi vystoupila hiphopová skupina puberťáček se svou hlučnou fanouškovskou základnou z řad rodičů a přátel. Podle původního harmonogramu jsme měli vystupovat

o několik hodin dříve, než se nakonec skutečně stalo.

Ani nepříznivé počasí ani organizační zmatky nám ale náladu nepokazily! Některým pomohlo pivo, některým pak velká deka, pod kterou jsme se vešli i po trojicích – že, Lucí a Pavle? – a také náš improvizovaný taneční free-style na chodbě před šatnou! Právě ten se nakonec stal pro mnohé z nás nejhezčím okamžikem celého dne.

Na závěr bychom však rádi poděkovali za pozvání i za krásná trička, která jsme na festivalu obdrželi, a věříme, že se celá akce široké veřejnosti líbila.

KLÁRA NERADOVÁ

Foto: Karel Pech

Troja, Běchovice, Dolní Chabry 2025

Poprázninové aktivity náš Slovácký krúžek (dále SIK) už po léta zahajuje vystoupením na **Trojském vinobraní** v prostorách Trojského zámku. Stejně tomu bylo i letos 13. září. Obdobně jako loni jsme vystupovali v zámeckém parku. Představili jsme se v sestavě: CM Martina Sochora, chasa, posílená o jeden taneční pár 70+, a mužský sbor (MS). Souběh trojského vinobraní s vyhledáva-

nou folklorní akci „Dozvuky hornáckých slavností a malostranského vinobraní“ na Kampě spolu s dalšími pražskými vinobraními vzbuzoval otázku diváckého zájmu o vinobraní v Troji, a tím i o naše vystoupení – ukázalo se však, že zbytečnou. Už při příchodu jsme se potkávali a zdravili se známými z minulých let. Zvláště milé bylo jako vždy setkání se

spoluzakladatelem této tradice bývalým starostou Troje panem Oldřichem Adámekem, naším velkým příznivcem.

Na programu jsme byli uvedeni jako „Slovácký krúžek – cimbálový spolek v krojích“. Vystupovali jsme od 15 hodin po jazzové muzice v podání „VK tria“ a ženské kapele „Die Čepl“ (kytara, harmonika, bubínek/chřestítka, zpěv), která měla na programu „folklorní hudbu“ –

v jejich podání pestrou směsí melodií ze všech koutů Evropy, možná i světa. V průběhu jejich vystoupení za námi přicházeli naši příznivci s dotazy, kdy už začneme my, že se těší. Však my jsme se těšili taky. Vystoupení jsme měli pestré, rozdělené do několika bloků, v nichž byly hojně zastoupené pijácké písničky a typické párové slovácké tance. Letos v roce dvacátého výročí zapsání verbuňku

do světové pokladnice nehmotného umění UNESCO jsme poměrně hojně představili i tento unikátní prestižní mužský sólový tanec.

Moderátorka programu poučená z loňska nás skvěle uvedla a za naší průběžné „drobné“ nápovědy oživovala naše účinkování. Počasí nám letos přálo, loňské vedro se našťěstí nekonalo. Plné hlediště

si s námi rádo zanotovalo známější písničky, potěšilo se předvedenými tanci a snad i trochu poučilo. Došlo i na představení našeho čerstvého starosty (3 dny ve funkci), připomenutí historie SIK, včetně jeho blížícího se výročí, a jeho podílu na vzniku tradice Trojského vinobraní.

Toto vystoupení nás hodně bavilo. Bylo to znát jak na samotném výkonu, reakci publika, tak i na vzájemnosti nás samých mezi sebou. Legrácky, mezi které je snad možné vzpomenout i „kloboukoví“, spontánní tanečky mimo pódia, hromadný verbuňk ... a jak jsem se doslechl, byli i tací, kteří na místě v družné zábavě vytrvali do časných nočních hodin.

Za sebe musím zmínit statečné, více než tříhodinové hraní CM Martina Sochora, výkon Ondry Sameše, který nahradil/zastoupil všechny naše ostatní, zde nepřítomné sólisty. Obdobně vidím i taneční výkon Jirky Trapka s partnerkou – odtancovali všechna taneční čísla spolu s chasou. Sóloví verbíři tvořili pověstnou třešničku. Abych jenom nechválil – čekal jsem mezi diváky početnější zastoupení našich krůžkařů. Asi byli na výše vzpomínané Kampě.

Týden po vystoupení v Troji jsme vystupovali na **Slavnostech vína v Běchovicích**. I účast na tomto vinobraní má svoji krůžkařskou tradici. Vystupovali jsme zde posedmé. Přesto, že je o tomto vystoupení samostatný příspěvek v této Vědomosti, neodpustím si několik svých poznámek. Sám jsem se této akce zúčastnil podruhé v řadě, protože termín pravidelně koliduje s posvícením u nás ve vsi. Volil jsem Běchovice proto, že se nás do Běchovic z mužského sboru moc

nehlásilo, a také proto, že do organizace tohoto vinobraní se dost aktivně angažoval současný stárek Martin Konrád. Letos jsme navíc měli v Praze už od pátku naše bratislavské kamarády ze Slováckého krůžku a Skaličanů, účastníky osmnáctého mezinárodního krajanského festivalu. Ti veřejně vystupovali souběžně s námi v Praze, a tak jsme se za nimi vydali v neděli.

Prostředí Staré pošty je přívětivé, zajímavé svou historií i tím, že pravidelně tvoří zázemí silničnímu běhu Běchovice – Praha (proběhl týden po vinobraní), a přímo se nabízí pro menší uzavřené akce.

Vystupovali jsme s málo upraveným scénářem jako v Troji. Potěšilo mě, že v Běchovicích jsme byli komplet. Všechny složky našeho SIK, tedy včetně Zpěvulenek, chasy a mužského sboru, a opět s CM Martina Sochora. Bylo fajn, že jsme se (tedy MS) sešli v téměř stejné sestavě jako v Troji, tj. sezpívání, navíc posílení o Toníka Housku, našeho tahouna a oporu. Smekám před Martinem, CM a Ríšou Kristianem s jeho podlužáckým verbuňkem. V tom vedru odvedli obdivuhodný výkon. Vždy si užívám jedinečná sóla Tondy Housky. V Běchovicích se však o aplaus musel podělit s Karlem Medkem, který se znenadání objevil a jako vždy svým vystoupením nadchl přítomné. Karel následně přihlížejícím vyrazil dech sdělením, že má teprve 94 křížků. Cením si snahy moderátorského páru vytvořit pohodovou atmosféru v málo interaktivním prostředí a při slabé divácké účasti. Co se mi líbilo velice, to byla závěrečná propagace našeho SIK, předvedená našimi (staro)novými stárky. Chceme-li

přilákat lidi se zájmem o folklor mezi sebe a na své akce, měli bychom takto postupovat všude, kde je to jen trochu možné a vhodné.

V neděli 21. září po poledni jsme se vypravili do Dolních Chaberech za našimi přáteli ze Slováckého krúžku a Skaličanů Bratislava. Vystupovali zde na závěr třídenního osmnáctého krajaňského festivalu spolu se sedmi krajaňskými soubory z Chorvatska a Ukrajiny (v pátek byli přijati v Senátu ČR, v sobotu měli vystoupení na Mariáňském náměstí v Praze a v neděli v Dolních Chaberech). Pódium pro účinkující bylo v Chaberech na volném prostranství vystaveno vedru, provázející tento víkend. S vlastními zážitky ze soboty jsme s nimi my, přítomní krúžkaři, soucítili. Program v Chaberech zahajovali stylizovaným vinohradnickým pásmem, jehož část jsme měli možnost zhlédnout na setkání SIK v Lozorně. S dvaceti dvěma všestrannými účinkujícími

na pódiu (zpěv, tanec) pod vedením svého richtára a šesti muzikanty byli myslím největším a zároveň nejhodnotnějším účinkujícím tělesem. Spolu s přípravami na svůj výstup strávili na tom žáru víc než hodinu – musil to pro ně být očistec. V Chaberech jsme byli (tj. krúžkaři našeho SIK) snad jediným publikem, nepočítám-li doprovod jednotlivých zahraničních souborů. Naše zhruba desetičlenná skupinka fandila všem ze stínu stromů až do samotného závěru a viděli jsme tedy celý, skoro čtyřhodinový program. Vedle některých pěkných pódiových vystoupení v drtivé většině ženských souborů nás zaujal jimi deklarovaný vztah k naší vlasti a u mnohých velice dobrá znalost češtiny. Před a po vystoupení přátel se našel čas na milá setkání, nějakou tu fotku – a hlavně na představení/seznámení našeho nového starosty s bratislavským richtárem.

BRUNO VOGNIČ

Pokračujeme ve zpívání.

O mužáckém sboru Slováckého krúžku v Praze (už pravidelně 2024–2025)

Vážení krúžkaři a ostatní čtenáři. Další rok je za námi, letí to jak voda. Po roce vám zas podávám stručnou informaci o aktivitách mužáckého

sboru (MS) Slováckého krúžku v Praze (SKP). Využívám osvědčeného textu, co trvá je opakováno beze změn v obvyklé struktuře, s aktuální změnou podrobností.

CO TRVÁ – ÚVODEM

Současný MS (nebo aspoň jeho zdravé jádro) je už více než 18 a půl roku součástí SKP (první zkouška byla 27. 3. 2007). Scházíme se ke společnému zpěvu, zejména pro radost v dobré partě, zpravidla i u skleničky atd. Občas vyjdeme, snad úspěšně (?), i na nějaké pódium nebo plac. To k reprezentaci nás i SKP a zejména i k potěšení (?) přítomných příznivců moravského folklóru, nebo obecně dobré pohody s pěknou písničkou.

Po těch létech se sbor se stal součástí našich životů.

KDO TVOŘÍ MUŽSKÝ SBOR

Složení MS se utvářelo a průběžně utváří vcelku přirozeným způsobem. Kdo přijde, ten se zařadí, poslechne si ostatní,

ti si poslechnou jeho, až se osmělí. Troufá-li si a zapadne do party, zůstane, a časem se ani nepozná, že byl kdysi nový.

Mimo dnešních aktivních členů „prošlo“ sborem navíc cca 20 dalších chlapů v minulosti registrovaných; někteří jen letmo, mnozí však zanechali významné stopy. Dnes tvoří aktivní zdravé (a mírně pohyblivé) jádro 16 chlapů docela velkého věkového (cca 30 až 80+) i hlasového rozsahu. Dalších 9 kdysi nebo i ještě nedávno aktivních je v kontaktu a v příležitostném zapojení.

Zajdou mezi nás i členové současné taneční chasy. Zejména před nějakým vystoupením nebo nějakou akcí, kde sbor zpěvem podporuje udýchané tanečnický.

Jak už to chodí, taky nás někteří z různých důvodů opouštějí, někdy i bez rozloučení.

Letos se k nám přidal další jedinec, naopak naše zkoušky přestali navštěvovat dva „nepražáci“, co se jeví jako dobrý přínos.

Škoda jich, o budoucnost se ale nestraчуju.

JAK PRACUJEME

V normální době jsou základem naše zkoušky, min. 2x měsíčně, spíše však vícekrát, zejména jsme-li před nějakou akcí s naší aktivní účastí.

Pro zajímavost – do dne sepsání této zprávy se uskutečnilo už 500 organizačních zkoušek. Z toho od minulé mé zprávy cca 42. Trochu jsme v poslední době zanedbali nějakou výjezdní zkoušku, musíme se zamyslet.

KDE SE SCHÁZÍME

Do konce srpna 2025 jsme se scházeli v nenápadné „lidové“ vinárně v Truhlářské ulici. Provozovatelé tam však skončili, my s nimi. Tak jsme bez přístřeší, využíváme dřívější známá místa, není to optimální. Jakoukoliv informaci či pomoc vítáme, ale nejspíš to bude především na nás.

KDE JSME SE PŘEDVEDLI

Od minulé zprávy z 12. 9. 2024 se MS zúčastnil/podílel prakticky na všech významných akcích SKP:

- vinobraní v Troji 2024;
- vinobraní v Běchovicích 2024;
- hody SKP 2024;
- vánoční beseda SKP 2024;
- vystoupení v Musaionu 2025;
- vystoupení na Výstavišti 2025;
- vinobraní v Troji 2025;
- vinobraní v Běchovicích 2025.

Účast jednotlivců na řídkých akcích našich i cizích neevdujeme.

CO NÁS TĚŠÍ

I přes různé osobní problémy se o nás neúnavně stará umělecká vedoucí Soňa Plzáková. Vede naše zkoušky, vybírá

repertoár, sestavbuje pásma, učí nás nové písničky, cizeluje naše hlasové projevy, povzbudivě je hodnotí, vybírá a podporuje nové sólisty. Je to pro ni pořádný záběr. Budiž jí trvalá chvála a dík.

Nelehké problémy s krojovým vybavením členů, zejména co nejsou z Moravy, nebo už jsou dlouho ve světě, řešíme operativně, se vstřícnou pomocí Kačky Slámové. Tč. se ale jeden případ nedaří.

SKP má nové vedení, věříme v pokračování dosavadních aktivit, v oživení dalších tradičních a možná i nových. Věříme i v řešení nazrálých problémů. MS je připraven k podpoře.

CO NÁS ČEKÁ

Snad se nám podaří zase nějakou hrou osudu najít přijatelné místo zkoušek. Pravidelné a náročné setkání lidových muzik 2025 v Praze se údajně chystá, uvidíme. Čekají nás pravidelné hodiny v režii naší chasy, přípravy už též běží. Pak budou Vánoce, na dohled snad znovu Moravský ples v dubnu 2026. A mezitím (možná) v novém termínu dlouho postrádaná výstava vín s koštěm a zábava s muzikou, tancem atd.

Pravidelnost v tradičních aktivitách MS i celého Krúžku už snad nastala. MS se zapojuje do oživení programu besed. Snad

se nám vrací mnozí účastníci besed, což by bylo jistě žádoucí i nadějně.

KOMU JEŠTĚ DÍK

Poděkujeme jako vždycky všem, co nás podporují, našim muzikám, chasě vč. dívčího sboru, obětavým dobrovolníkům, bývalému panu starostovi SKP i jeho ctihodnému výboru a s nadějí i jejich novým pokračovatelům. Děkujeme členům SKP i dalším příznivcům, co nás občas pochválí.

A našim partnerkám a rodinám, že nám to trpí.

JOŽKA ŠENK, 25. 9. 2025.

Jedna z besed

Jedna z pravidelně, každoročně se opakujících besed – výjimečná, a přesto o ní nepamatují zmínku ve Vědomosti. Řeč je o vánoční besedě, vždy poslední v kalendářním roce. Jedná se o besedu sváteční, do jejíhož průběhu se zapojují všichni přítomní, tedy ne pouze složky SIK veřejně prezentující Krúžek, ale i drobtina a návštěvníci besedy.

První, co přichází při vstupu do Gongu zaujme, je obvykle nová Vědomost, v prosinci 2024 už šedesátá čtvrtá. Dalším poznávacím znamením, že je něco jinak, je hemžení se drobtiny a větší než obvyklé množství příznivců – nečlenů Krúžku. Na stolech vánoční cukroví a tentokrát i pozornost ve formě občerstvení dodaného jubilující Aničkou. Kolem pódia i v zákulisí

je živo – doladuje se program večera. Starosta je ve svém úvodním slově neobvykle stručný, obdobně jako jubilantka, které předává slovo – hlavní program může začít.

Své úlohy se ujímá CM Martina Sochora, která podporuje na pódiu muzicírující a koledující drobotinu – kouzelné. Ukápně i nějaká ta slzička – vždyť jde o jedno z prvních veřejných vystoupení dětí převážně naší chasy či dalších členů nebo příznivců Krůžku. Následují v obvyklém svižném sledu pěvecká vystoupení „Zpěvulenek“ a mužského sboru. A přichází první vrchol večera – sólo 94letého doyena SIK Karla Medka. Při jeho „Starém Valachovi“ a následně písni by bylo slyšet upadnutý špendlík. Obdivuhodné a dojemné zároveň.

Dalším, očekávaným bonbónkem večera je mezigenerační „vánoční hra“, režírovaná Mirkou Sochorovou, která baví jak účinkující, tak nás přihlízející. Každý rok je trošku jiná, jak co do obsahu, tak do obsazení rozhodujících figur, vždycky potěší a překvapí. Finální scénou hry, kdy čerti odvádějí Herodesa do pekla,

ale program nekončí. Martin Sochor zve na pódium všechny účinkující – herce, zpěváky i drobotinu, tedy i ty do vánoční hry nezapojené. Z pódia se rozeznívá každoročně se opakující série známých koled, brzy se přidávají i diváci v sále. Finální hymnus „Narodil se Kristus Pán“ – všichni přítomní zpívají spolu vestoje – nádherný projev pospolitosti.

Slavnostní charakter besedy je patrný i z jejího dalšího průběhu. Kromě zpěvu a tance v sále dochází k podarování drobnými dárky a ozývají se přání k nastávajícím svátkům a novému roku. Prostě jedna z nádherných besed navozující každoročně vánoční a novoroční pohodu. Z této besedy vždy odcházíme v povznesené náladě a s vědomím, že patříme do vzácného společenství citlivých a přejících lidiček, kteří se rádi baví a setkávají.

MANŽELÉ VOGNIČOVI

Jak jsme se potili ve Vracově...

aneb malá zpráva z letního soustředění chasy

Letošní soustředění chasy ve Vracově proběhlo v půlce srpna, právě ve chvíli, kdy netypicky chladné počasí vystřídalo obvyklejší, zato ale vražedné vedro. Místní koupaliště tak aspoň na ty tři dny získalo věrnou klientelu. Koupání nicméně nebylo hlavním bodem programu. Většinu času jsme strávili tancem a přidruženými aktivitami, z nichž nejhrouběji se do paměti zaryly všechny ty netušené a velice kreativní způsoby, jak

si rozlámat celé tělo. Bohužel méně mi už utkvěly kroky a názvy všech těch tanců...

V pátek večer jsme měli příležitost procvičit sedláckou přímo s Hornáčkou cimbálovou muzikou Libora Supa a služebně starší členy jistě potěšilo, že nás při této příležitosti navštívilo několik místních přátel. V sobotu pak došlo i na oficiality, a večer jsme tak uzavřeli už s novým stárkem a stárkou. Celkově mám na soustředění moc milé vzpomínky, hlavně díky tomu, že je chasa tak dobrá parta, která mezi sebe umí přivítat nové lidi.

Díky, bylo mi s vámi hezky!

KATEŘINA JEČMENOVÁ

Víno v běhu

aneb Vinné slavnosti v Běhovicích

Třetí zářijovou sobotu jsme se již po sedmé aktivně zapojili do Slavností vína v Běhovicích, konaných v areálu Staré pošty. Sešly se zde téměř všechny naše složky – cimbálová muzika Martina Sochora, chasa i mužský a ženský sbor.

Program se rozběhl dvě hodiny po poledni prvními tóny verbuňku,

po němž následovalo taneční pásmo huckých sedlčků. Dost nepraktické se ihned ukázalo letošní rozmístění podíí, kdy muzika a sbor shlíželi shůry na tanečnický pod nimi. To znamenalo, že chlapci zpívající ve sboru a zároveň tančící museli po pár úvodních frázích seskakovat z vyššího „muzikantsko-pěveckého“ pódia na nižší

„taneční“. Po prvotním zaváhání ale našli tu správnou taktiku a s jistotou zbojníků tuhle „propast“ mezi podii během chvilky ve zdraví přeskočili s ladností kamzíků.

Během následujících tónů čardáše přišel čas na aktivaci veškeré odvahy přítomných Zpěvulenek. Kvůli nemocem nám totiž na poslední chvíli nedorazily největší hlasové opory sboru a dlouho jsme zvažovaly, zda vůbec vystupovat. Myslím, že risk se vyplatil a my jsme o zkušenost bohatší. Na druhý výstup jsme už nastupovaly s větší jistotou.

Během dalších čísel se diváci mohli zaposlouchat do mužského sboru se sólisty, kteří byli hlasovou oporou i při tanečních pásmech. Na programu nechyběl ani verbuňk – jak sólový v podání Říši, jenž se blýskl v krásném podlužáckém kroji (dámy, uznejte, ten se tedy umí vyšňořit!), tak i hromadný. A tam po mně žádná jména nechtějte znát – v té změti paprčů a stuzek se člověk i těžko verbířů dopočítá.

A teď to nejlepší! I když to nebylo úplně na závěr, velkou radost nám udělalo vystoupení Karla Medka, který se k nám

připojil se svou rozhodně ne krátkou sérií písní. Jeho jiskru a energii by mu mohl leckdo závidět.

Po našem programu si moderátoři ještě pozvali na pódium Katku Heřmanskou a Martina Konráda, naše letošní stárky. Ti odpovídali na všetečné otázky – od krojovčedy až po naše další plány, mezi nimiž zazněla i nejbližší beseda a samozřejmě i Martinské hody. Doufejme tedy, že se někdo z místních nechá zlákat a dorazí dřív než zase za rok.

Počasí nám i tentokrát přálo – sluníčko sice svítilo přímo do očí během celého vystoupení a muzikanti se po každém pásmu museli chladit, ale jinak nebylo nač si stěžovat. Zázemí stodoly nám poskytovalo vlídné klima během přestávek. A podle zákulisních šuškanď prý byly mužské zpěvy slyšet ještě dlouho po skončení našeho vystoupení...

Děkujeme organizátorům, divákům a všem přátelům, se kterými jsme zde mohli potkat.

MICHAELA ČERMÁKOVÁ

„Byla krásná Dorota, byla krásná Dorota,

pobožného života, pobožného života...”

Svatá Dorota byla mučednice a svě-
tice ze 4. století, která položila život
pro svoji víru. Legenda vypráví, že tato
bohobojná a věrná křesťanka z Caesare-
je vynikala svou čistotou a krásou. Tou
očarovala císařského úředníka Sappicia
(ve hrách často přejmenovaný na Fabri-
cia), který se jí snažil přesvědčit k návra-
tu k pohanství skrze příslib bohatství
a úcty po svatbě s ním. Dorota však vytr-
vale odmítla zřeknout se Krista, a tak
byla mučena na skřipci, bičována a pále-
na a nakonec odsouzena ke stětí mečem.
Ve chvíli popravu se jí vysmíval zary-
tý odpůrce křesťanství Theofil, který ji
vyzval, aby mu poslala květiny a ovoce
z Rajské zahrady. ... A Dorota ony kvě-
tiny i ovoce Theofilovi poslala. Theofil
uvěřil v Krista, litoval svého výsměchu
Dorotě i křesťanství a byl stejně jako ona
popraven...

Osoba svaté Doroty, zobrazované čas-
to s pověstným košíčkem rajských květin
a ovoce, byla v českých zemích uctívána
už od středověku. V barokním období se
tato úcta ke svätici promítala do mno-
hých epických skladeb i duchovních pís-
ní, z nichž se později dostala i do lidového
prostředí. Tady o sväté Dorotě vzniklo
několik lidových her, často tzv. obchůz-
kových. Nejstarší dochovaná pochá-
zí z druhé poloviny 17. století. Pozdější

hry se pak provozovaly až do 20. stole-
tí. Tyto lidové hry, sesbírané do sborní-
ku J. Feifalíkem, vycházejí ze stejného
příběhu, liší se ale svým zpracováním. Ty
nejjednodušší, určené především dětem
v rámci dorotské obchůzky během svát-
ku světice 6. února, postrádají určité
části děje (např. výjevy mučení) nebo děj
lehce upravují, nechybí zde ale písničky
vykreslující části příběhu.

U dalších verzí, určených spíše pro
dospělé herce a jevištní provedení, se
pak střídají mluvené, veršované vstu-
py postav s písněmi popisujícími určité
obrazy (např. mučení sv. Doroty). Závě-
rečné scény s obrácením Theofila a jeho
popravou nebo odvedením zlého krále
Fabricia čerty do pekla se v rámci jed-
notlivých her liší. Někdy jsou vynecha-
né, jindy naopak velmi rozvinuté. Oblibu
těchto dorotských her dokresluje i fakt,
že ve 20. století bylo téma sväté Doroty
zpracováno E. F. Burianem v divadle D
38 roku 1938 v jeho První lidové suítě.

A i naše “divadelní společnost” Slo-
váckého krúžku v Praze se osmělila
a nastudovala tuto dorotskou „komédii”
(čti divadelní hru). Jednotlivých postav
se zhostili herci již ostřílení a zkušení
z tradiční vánoční hry. Někteří zůstali
věrni i charakterus vých postav a zmē-
nili jen jméno, jako třeba Mirek Říha,

který i zde zůstal králem (I když tentokrát na té špatné straně), nebo Martin Konrád jako věrný sluha svého krále (třebaže tady nakonec přijde k rozumu). Jiní si pak zkusili naprostý protipól svých vánočních rolí (z vánočních čertů – Kačky Heřmanské a Barči) byli andělé, z betlémských andělů – Radovana Beťáka a Blahoše Maršálka, a pastýře – Martina Sochora Jr., čert a kati). Hlavní role krásné pobožné panny Doroty se pak zhostil take jeden z vánočních andělů Honza Šimek, který svou elegancí ocaroval nejednoho diváka v sále.

První, čtená zkouška pod vedením zkušené režisérky Mirky Sochorové se konala na ryze bohémském místě, a to v hospodě (s některými nepřítomnými

na videohovoru). Na další zkoušeni už nám pak poskytli útočiště Mirka a Martin Sochorovi u nich doma, kde se celý ansámbl několikrát sešel a pilně zkoušel. Zrádná nemoc nás donutila na poslední chvíli přeobsadit roli jednoho z katů, ale Martin Sochor statečně svého syna v této roli zastoupil. Herecké výkony všech zúčastněných herců i režijní um paní režisérky pak celý sál ocenil dlouhým potleskem. Mirka Sochorové za své režisérské působení pak obdržela mimo poděkování a květiny i 2 „lidové oskary“.

A my doufáme, že si diváci z dubnové besedy odnášeli kromě pomlázek a kraslic i nezapomenutelný zážitek.

KATKA HEŘMANSKÁ

Kosí Janko, kosí trávu... obrázek z tradičního kosení ve Stromovce

Je časné svěží květnové páteční ráno, a ačkoliv jsme s Honzou oba velcí spáči, již kolem půl sedmé si to štrádujeme dosud ztichlými ulicemi u Strossmayerova náměstí do rozlehlého městského parku Stromovka. U kolemjdoucích budíme maličko pozornost svým ne úplně typickým vzezřením. Namísto předpokládaných sportovních, jógových či cyklooblečků máme na sobě hornácké pracovní kroje, na nohou vlněné ponožky s krpci a na tváři blažený úsměv. Těšíme se jak malá děcka.

Už při prvních krocích Stromovkou a jejím vzrostlým stromořadím, cítím rozechvění a romanticko-nostalgickou atmosféru dob dřívějších, kterou budeme mít možnost za chvilku zažít i na vlastní kůži. Blížíme se do centrální části parku, občas kolem nás bez povšimnutí proběhne nějaký ranní běžec a já již natahuji uši, zda nezaslechnu v dálce tóny hornáckých písní či zvuky hudebních nástrojů.

Ano, jsme tu správně! Před námi se otevírá prostor s krásnou vysokou květnatou

loukou, na které se pohybují lidé s kosami a hráběmi. Pod jejich zásahem se louka pomaličku proměňuje v úhledné řádky posečené trávy, pobíhající děti sbírají květiny, některé dívky pletou věnečky. Nálada je parádní. Víťame se s kamarády z Krúžku a s dalšími nejen folklorními přáteli. Vláďa zve na štamprli, Míša nabízí své skvělé tradiční palačinky, Miquel přichází s krabicí báječných kynutých sladkých šneků, do koštovek se rozlévá víno, k zakousnutí uzene a další rozličné dobroty. Já si vychutnávám vůni posečené trávy a čerstvě umleté kávy od přizvaných baristů.

Honza se jde již netrpělivě chopit kosa, já zatím, připravena s hráběmi v ruce, až budu moct jít posečenou trávu rozhrabovat, postojím v rozjímavém rozpoložení s hrníčkem kafe u muziky. Přivírám oči, nechávám se unášet koseckými písněmi a rytmickými zvuky kos až do dalekých bělokarpatských orchidejových luk...

ŠIMONA ŠKÁROVÁ TETUROVÁ

I toto se může stát...

Povím vám malý příběh.

Jsme v jednom domě v místnosti cca 4x4 metry s tlumeným světlem. Tomu domu se říká hospic a stojí kdesi na severním okraji Prahy. Tam si „klienti“ obrazně otvírají venkovní dveře jen jedním směrem, a není to směr ven. V pokoji nemocničního vzhledu a vybavení stojí polohovatelné lůžko s dalším vybavením pro prakticky nepohyblivou osobu. Tou osobou je paní Jitka, dáma pokročilého věku, nevyčísitelně nemocná, to už víme. Z postele jsou jí vidět jen čiperné ruce, tvář a veselá očka. Kolem stojí 7 chlapů z mužáckého sboru Slováckého krúžku v Praze. Přišli jsme jí zazpívat.

Ona nás nečekaně obsírně a radostně vítá, představuje se, povídá o sobě, o svém životě, kde všude žila a byla, včetně vzpomínek na pobyty na Moravě. A jak si zamilovala moravský folklór, jak tam jezdila, zejména, jak jinak, na Horňácko. Vzpomněla i tamější bardy, nám důvěrně známé. Mezitím taky chválila místní personál, jak se o ni dobře starají,... no nemělo to konca, ta její uvítací řeč. Až jsme ji museli nenápadně přerušit, že bychom rádi splnili, proč tam jsme a něco zazpívali. Měli jsme připraveno po písničce z každého slováckého regionu, včetně její oblíbené „Okolo Hradišťa, voděnka teče ...“ Zpívala skoro všecko s námi, zvláště tu její, opakovaně nám mezitím děkovala. K tomu nějaké další řeči, už vzájemné, našly se i další písničky. Nalili

jsme jí bílého, co je vždycky s námi, příťukli jsme si na zdraví, bylo vidět, že jí to není cizí. Pohoda. Namísto předpokládané půlhodinky jsme tam pobyli dobře přes hodinu. Ještě fotky a loučení, popřejeme přiměřené zdraví a dobrý pobyt. Odcházel jsme s dobrým pocitem. Nechci být přecitlivělý, ale byli jsme i trochu naměkko, vědomi si všech souvislostí kolem. Pro paměť musím vyjmenovat, kdo tam se mnou byli: Pavel Andres, Pavel Bartoník, Mirek Kučerka, Jiří Kohoutek, Roman Říha (s huslami) a Bruno Vognič.

Kde jsme se tam vzali, jak se to přinatrefilo? To je delší historie. Jistá paní Xenie, která tam byla taky s námi, si někdy v r. 2023 v akci „Ježíškova vnučata“ našla paní Jitku s nějakým přáním, snad o návštěvě Brna z Prahy, či co. Staly se z nich kamarádky, i přes rozdílný věk. Leccos pak spolu podnikly, mj. přišly na besedu našeho Krúžku v únoru 2024 a moc se jim tam prý líbilo. Jenže neštěstí nechodí po horách ... Paní Jitce se vrátila zákeřná nemoc, bez vidiny dobrého konce. A ke všemu měla ještě úraz se zlomeninou nějakých obratlů a omezením pohyblivosti. V té nedobré vyhlídce si s podzimem 2024 vzpomněla na náš Krúžek.

A paní Xenie konala. Telefonát, pak mail Petrovi Smetanovi, našemu starostovi, jestli by někdo paní Jitce v hospicu nezazpíval. Výzva od starosty pro sbor mi došla 20. 11. 2024. Blíží se vánoční

beseda, trénujeme. Neodložíme to? Navíc úplně nová, nečekaná situace. Jak se k tomu postavit? V té nerozhodnosti jsem nebyl sám. Náhodou nám odpadla jediná plánovaná zkouška. Tak jsme se rozhodli, že do toho půjdeme hned. Žhavili jsme maily s paní Xeníí, až to vypadalo slibně. A taky to tak snad i dopadlo. Paní Xenie zajistila i dopravu od metra. Nedala se odbýt a přinesla i nějaké ladicí tekutiny k našim vlastním. Až jsme najednou 26. 11. 2024 k večeru stáli kolem lůžka paní Jitky...

Když jsme se loučili zase u metra, děkování paní Xenie nebralo konce. Jenže děkovali jsme i my. Především za to, že to celé iniciovala a vůbec za její všechno, co dělá pro paní Jitku. To se hned tak nevidí, ale vidí se to rádo. Slovy klasika – dobrý člověk ještě žije. A taky děkujeme za to nové pro nás každého. Nečekaná zkušenost, nadějná a hřejivá. Vypadá to, že „dávat je někdy víc, než přijímat...“ by

mohlo opravdu platit. Pozvali jsme paní Xenii na naši vánoční besedu. Ráda přijala a slíbila, že se uvidíme. Třeba dodat, že mezitím ještě poslala na účet Krúžku nezanedbatelnou sumu. Jako že za naše zpívání; nabízela i něco nám osobně, což jsme šmahem odmítli. Krúžku to ale přijde vhod jako příspěvek našeho sboru do kasy krúžku, není třeba to tutlat.

Na vánoční besedě 11. 12. 2024 jsme se s paní Xeníí přivítali, přišla s manželem i dalšími dvěma známými. Den nato potvrdila, jak se jim beseda líbila a že zase někdy přijdou. Rádi je uvidíme. Přitom nám ale také oznámila smutnou zprávu, že paní Jitka je už na pravdě Boží. Opustila tento svět 2. 12. 2024 tam, kde jsme ji viděli týden předtím s radostí v očích. Jak se říká, budiž jí země lehkou.

Co k tomu dodat? Jedině snad „no to bylo o fous“!

Sepsal JOŽKA ŠENK.

Supí škrek – konečně vítězství!

Léto je časem folklorních festivalů. Mezi stálíci na mém programu jsou každoročně Hornácké slavnosti. Festival nesmírně bohatého autentického folkloru několika vesnic na úbočí Bílých Karpat. Kromě velkých pódiových vystoupení se v rámci festivalu uplatňují i komornější formáty, jako zpívání pod hradbami, verisáže nebo pořady na zahradě domu č.p.

166 „na Fňukalovém“. Tam se po několika letech pořádání ve Válcovém mlýně usadil i program cimbálové muziky Libora Supa „Supí Škrek – O největšího znalce hornáckých sedláckých“. Jedná se o otevřenou soutěž zpěváků, jíž se účastním již od jejího založení roku 2013. V první části se dvě nebo tři družstva střídají ve zpěvu písní na dané téma nebo obsahující

určité slovo. Když neví, píseň neodpovídá zadání anebo zopakují již použitou melodii, družstvo nezíská bod. Po několika takovýchto kolech vždy na nové téma, se body sečtou a vítězné družstvo postupuje do finále. Tam se proti sobě vyřazovacím způsobem utkají pouze členové vítězného týmu z první části.

Hned druhý ročník jsem se umístil na společném prvním místě s místním muzikantem Pavlem Kubíkem, který soubor předčasně ukončil. V dalších letech se však snad nikdy nepodařilo mému družstvu propracovat se do finále, bez ohledu na jeho složení. Ať jsem byl v týmu s Karlem Fajmonem anebo Kubou Šáchou, kteří byli obvykle kapitány, nepamatuji, že by štěstí a někdy poněkud svérázný ad hoc výklad pravidel byly při nás. I když se nedařilo se k vítězství ani přiblížit, všechny ty roky mě alespoň těšilo, že oba kapitáni o mě stáli jako o platného člena svého týmu, takže pokud mužstvo vznikalo výběrem, oba po mně vždy sáhli jako po prvním. Skoro všechny ročníky stejně vyhrál Kuba Motyčka, který možná nepřesvědčí svým projevem, ale znalostí sedláckých má bezkonkurenční. Nakonec ho po letech organizátoři museli přemluvit, aby už nestartoval a dal šanci také dalším. V loňském ročníku jsme sice po dlouhé době do finále postoupili, ale nakonec jsem po zopakování melodie z jiné písničky musel z klání odejít.

Až letos při mně stálo štěstí: naše družstvo postoupilo ze základní části a dařilo se mi i dále. Nově se i ve finále zpívalo na zadaná témata jako v základní části, což mi přišlo jako dobrý nápad. Postupně soupeři odpadali, až jsem zůstal já a jeden mladík, snad z Břeclavi, pokud si dobře pamatuji. Poslední se měly zpívat ščeglivé

(lechtivé) písničky. To by bylo pro mě relativně jednoduché, znám jich docela hodně. Soupeř se naopak netvářil, že by mu tento výběr vyhovoval. Nakonec bylo téma změněno na „voda“. I když se to nezdá, písniček o vodě na Hornácku zase až tolik není, nebo vás alespoň hned nenapadnou. V tu chvíli jsem si vzpomněl na jedinou, zazpíval jsem ji, ale soupeř již žádnou další neměl. Tak jsem se stal vítězem. Trochu mě mrzelo, že se nezpívaly ty ščeglivé, mohla být legrace, ale z vítězství jsem měl velikou radost. Ani jsem nemyslel, že bych letos podal nějaký lepší výkon než jindy, jen po letech smůly se na mě konečně usmálo štěstí. Jako cenu jsem dostal litr slivovice v pěkné fľašce.

Tato unikátní soutěž, která původně vznikla jako soukromá akce Supovy muziky, se etablovala jako pevná součást programu Hornáckých, a to i u diváků. I vzhledem k maličko uvolněnému přístupu ve vedení a konferování soutěže jsem ji považoval za takovou hříčku pro zábavu, ale za ty roky jsem od lidí posbíral spousty

veskrze kladných ohlasů. Už samotný formát soutěže je pro diváky atraktivní, ať už mají mezi soutěžícími své „koně“, anebo ne. I znalci ocení, jak široký repertoár sedláckých se vytáhne na světlo, někdy jsou to opravdu zapomenuté kousky. Mnoha lidem se na Supím škreku líbí autenticita a improvizace – nic není nacvičené, nikdo, dokonce ani sami soutěžící, neví, co se bude za okamžik zpívat!

Pro mě Škrek znamená kromě napětí ze soutěže především setkávání s přáteli – účastníci jsou po těch letech jedna velká parta. Rivalita, která mezi námi panuje, je veskrze přátelská, všichni si případný úspěch v soutěži přejeme. V publiku se kromě vlastních přátel zejména z okruhu našeho Krúžku setkávám i s úplně cizími lidmi, kteří jsou mými fanoušky

a vyjadřují mi podporu. Je vtipné, že mě poznávají i lidé v Praze, jako nedávno jedna maminka dítěte ze školy, kam chodí i moje děti: „Jé, já vás znám, vy vystupujete na tom Škreku!“.

Na závěr bych ještě chtěl poděkovat Liboru Supovi. Je mi ctí a potěšením účastnit se jejich milé soutěže. Líbí se mi, že nejsem jen pouhým divákem, ale mohu sdílet spolu s ostatními soutěžícími krásné hornácké písně s lidmi v publiku. Dále děkuji svým podporovatelům, kteří mi vždy v hledišti drží palce a přejí mi štěstí. Doufám, že Supí škrek bude pokračovat i v dalších ročnících a dělat radost účastníkům i posluchačům.

RADOVAN BEŤÁK

Mých 20 let s Krúžkem

Ve druhém pokračování svých vzpomínek zůstanu ještě u Sokola. V Sokolské župě středočeské Jana Podlipného (později jen Sokolské župy Jana Podlipného) jsem začala působit před rokem 2000 ve vzdělavatelském sboru. Sokol a folklór měly k sobě v této župě díky vršovické jednotě a její sokolovně blízko. I Slováký krúžek v Praze v ní ve svých počátcích, po obnovení samostatnosti spolku, krátce pracoval, aby se posléze vydal

na samostatnou dráhu.

V jejím rámci zůstala cimbálová muzika Dolina s primášem Mirkem Maxou, pěstující valašský folklór a vystupující s Valašským krúžkem v Praze a souborem Krušpánek. Hráli v ní nejméně dva Moravští Slováci – Luboš Kryčer a Luboš Líbal.

V současnosti jde ve stopách Doliny mladší cimbálová muzika Kyčera a pod křídly vršovického Sokola cvičí a hraje také mladá muzika Trnka.

Vztah k lidové hudbě a folklóru byl v župě, kdy jsem ji blíž poznala, dán i tím, že její starosta Vladimír Šilhán tančil i se svou budoucí paní za studentských let ve vysokoškolském folklorním souboru a vzdělavatel Libor Kleinhampel byl podle svých slov maminkou zamlada vyhnán do souboru k Hanákům, kde si také našel životní partnerku. Později se Libor angažoval hlavně pro valašský folklór. V župním vzdělavatelském

Jaroslav Vikler a Jaroslava Čajová se Sokoly na pietním aktu k výročí Pražského povstání před budovou Českého rozhlasu, 5. 5. 2003.

sboru vyvíjel činnost také člen Slováckého krúžku v Praze Ivan Šála a ve Věrné gardě jeho bývalý starosta Jaroslav Vincler.

A tak i díky tomuto docházelo jak k propojování mezilidských kontaktů, tak ke společnému hodnotnému přispívání ke kulturním a společenským událostem, jak vidno z připojených fotografií.

JAROSLAVA ČAJOVÁ

„O bukovanskí vinohradech a búdách“

Na našem Slovácku. Klvaňa Kyjov 1934

Bukovany.

121. 11. O bukovanskí vinohradech a búdách.

Vypravoval Martin Lunda, nar. r. 1857 v Buk., zapsal Jar. Střítecký, říd. učitel v Buk. Rozmluvy o nářečí (i v čl. 12) se zúčastnil zároveň se mnou též Jan Skácel, odb. učitel ve Žd. Tuto část (posledních 7 řádků) jsem zapsal sám.

Roku osnást set třijasendesát a štirijasendesát, f tey rokách, bili u Bukovan samí vinohradi. Di_{se} hlídali hrozni, to se pekli erteple na ohňách. Každí hlídál svoje. Kvér ležél v búde, vipálila se rana a nađelala strachu dost. Čeňnik tam nedošél nigdá. Mi zme mňeli bednářa aj štrná_{zdňi} v baráku, co nám spraovál nádobi. Otec bíl furd ve vinohrade, a já doma z matkú. Tenkrád nebívala žádná mšica. Jak sem vigreftovál vinohrat, přišla ruda, takže se vinohradi zetřeli načisto. V roku šestašedesátim zmrzli vinohradi a mňeli zme enom vědro vína. Potom vinohradi rođili; mívali zme aj štiri bečki vína. Ve vino-
braňi zme zbírali aj celí túdeň. A diž bilo víno hođně podlejni, to bilo vína! Diš kisalo, toš tam nesmňél žádní_{it}, bíl tam dím, bíl bi tam ostál. Na víno bíl třilitroví žbán, do něho se víno točilo kohútkem. Ráno bívala grúlovica. To bila polifka. To se dało grúfu — aj trochu vodi — trochu mlíka, česneku a vajičko. Tenkrá_{ce} kafé nevařivalo. K sňídaňú bila v každím domně grúlovica. Z mláta se pálívala mlátovica. To bíl haupcoch. Zaplařilo se zápisní a mohl vipálid bečku mláta. Tenkrád bilo na světe živo.

(Vy říkáte celí, třilitroví. Neříká se také celej, třilitrovej?).

Ale říká, říká se k e r e j, m a l e j . . . Ale to už enom negdo říká.

»Ale něni pravda«, volá dcera p. Lundy, »přece to fšeci ešče říkají: m a l e j, v e l k e j — . A stařičeg říkávali spíš p ě k ň í š í, p r v ň í š í, d r o b ň í š í.«

No, říkávál, di_{se} to tag říkávalo, ale fčil u_{se} to neříká, tož já to taki neříkám.

Opustili nás

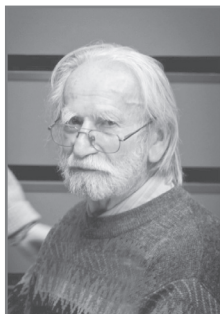
„Co nevytvoříte v čase, který je vám vyměřen, nikdo to za vás již nevykoná.“

Tento citát Jana Amose Komenského stál v záhlaví parte Miroslava Hudečka.

MIROSLAV HUDEČEK

Miroslav Hudeček se narodil 30. 4. 1935 ve Strážnici, v prostředí tehdy ještě živého folkloru. Vystudoval obor sochařství na Akademii výtvarných umění v Praze a tomuto oboru pak věnoval celý život. Tvořil ve dřevě, v kameni i textilu. Pro monumentální díla používal keramiku, což ho po této stránce spojovalo s manželkou Olgou, jež celoživotně tvořila umělecká keramická díla. Dosavadní práce mu otevřely možnost k získání ročního stipendia v New Yorku v letech 1966–67, kde pracoval v ateliéru japonského sochaře.

Manželé Hudečkovi byli uznávanými a žádanými tvůrci. Pracovali převážně spolu, i když každý trochu jinak. Uspořádali, sami nebo společně s dalšími výtvarníky, na dvě stě výstav u nás i v zahraničí. Na vernisážích se velmi často projevoval Mirek dalším ze svých talentů, a to jako houslista. Hudečkovi svoji profesní kariéru začínali v Praze, kde po studiích bydleli a pracovali. V sedmdesátých letech si postavili dům s ateliérem v Říčanech. Nejprve přejížděli mezi Prahou, Říčany a Břeclaví-Poštornou (v poštorenských keramických závodech dotvářeli svá díla z keramiky). Dům Hudečkových byl

odjakživa místem setkávání a pohostinnosti. Zastavovali se tu příbuzní a přátelé z různých koutů země i ze zahraničí, vítání zde byli také Řičanští, ať už šlo o naplánovanou návštěvu,

nebo o náhodné kolemjdoucí, kteří obdivovali romantickou zahradu se sochami a zahradními solitéry. Statečně se potýkali s osudem, který jim vzal obě nadané děti. Ze svých životních a uměleckých osudů se „vypsali“ ve své bilanční knize *CARPE DIEM – UŽÍVEJ DNE* vydané v roce 2005. Manželé Hudečkovi se též intenzivně věnovali dobročinným aktivitám, dlouhá léta například podporovali dětskou hematologii motolské nemocnice.

Pro Miroslava Hudečka byly charakteristickými rysy píle a houževnatost. Z početných prací uvedme např. velkou sedící postavu J. A. Komenského umístěnou na náměstí v rodné Strážnici, bronzové portréty J. A. Komenského umístěné v Nivnici, Říčanech a v Rosicích u Brna, bronzový portrét TGM umístěný v Říčanech. V Praze můžeme obdivovat jeho

dvoupodlažní sousoší s fontánou pro metro ve stanici Vltavská (po štíhlé dívčí postavě znázorňující Vltavu stéká proud vody, nad ní sedí faun s píšťalkou).

Už koncem padesátých let Mirek Hudeček začal docházet do pražského Slovákckého krúžku jako muzikant tzv. „staré muziky“ (Navrátil – housle, Hudeček – housle/kontráš, Neumann – housle/violové kontry a Hlaváč – basa). Měl pro to předpoklady a dobrou školu v muzice Slávka Volavého ještě ve Strážnici. Od té doby byl stálou oporou muziky Krúžku. Muzikanti se scházeli, jak je patrné ze vzpomínek prof. Hlaváče, občas i k malému muzicírování v jejich domovech, také u Hudečků v Říčanech, kde mimo jiné tvořili hudební

kulisu k televiznímu medailonu manželů Hudečkových (film běžel několikrát v České televizi). Do SIK Mirek docházel až do konce svého života, ještě v dubnu jsme s ním oslavili jeho devadesátiny. Na svůj odchod se cílevědomě připravoval, uspořádával věci, a jak mnozí pamatujeme, na jedné z besed našemu Krúžku věnoval svoje housle.

Rozloučili jsme se s ním 11. července na Vyšehradě. CM Martina Sochora spolu s mužským sborem jej

za hojně účasti nejen nás krúžkařů vyprovodila z baziliky sv. Petra a Pavla na Vyšehradě až k samotnému hrobu. V jeho osobě odešla další výrazná a nezapomenutelná osobnost Krúžku. Čest jeho památce.

REDAKCE

BOHUMÍR ULČAR

V říjnu nás v 84 letech opustil Bohumír Ulčar – Mirek rodák ze Zruče nad Sázavou. Do našeho Slovákckého krúžku začal spolu se svou ženou Janou docházet v roce 1975. Do roku 2000 byl souběžně i členem Valašského krúžku v Praze. Ve valašském kroji jako tanečníka Valašského krúžku si jej pamatujeme i z Moravských plesů a dalších akcí. Oba Ulčarovi – obvykle spolu – byli obětavými členy Krúžku a zároveň spoluorganizátory a účastníky téměř všech akcí

SIK. Oba patřili mezi oblíbené a vyhledávané společníky pro svou nekonfliktní přátelskou povahu, srdečnost a ochotu pomoci, podělit se o radosti i strasti. Do našeho Krúžku

Mirek docházel, dokud mu to zdravotní stav dovoloval. Poslední léta byl bohužel pohybově handicapovaný, proto jsme jej mezi sebou nevidali – prokázal obrovskou odolnost a statečnost, nefňukal a žil, jak

to šlo. Spolu s námi na něj s vděčností vzpomínají i naši přátelé z partnerských Slováckých Krúžků Brna a Bratislavy.

S trvalou světlou vzpomínkou zůstáváme – my všichni pamětníci.

REDAKCE

Dotlouklo srdce dlouholetého člena Slováckého krúžku v Praze Bohumíra Ulčara. Pro nás dotlouklo srdce kamaráda, se kterým jsme prožili půl století nejen v Satalicích, ale i na cestách za muzikou, písničkami, dobrým vínem a moravskou krajinou. Strážnice, milované Valašsko. V Praze léta tančil a zpíval ještě se svou Janou ve Valašském krúžku, později už i ve Slováckem krúžku. Své stálé místo u stolu v Gongu sdílel s Brunem a Aničkou Vogničovými, s přáteli Viktorem a Marcelou Zlámalovými. Aktivně se podílel na úspěchu například „Buchtobraní“ svými úžasnými frgály. Neúnavně pomáhal při přípravách i průběhu výstav vína, které krúžek pořádal.

Dotlouklo srdce folkloristy, slušného a statečného chlapa, jakým Mirek byl.

Díky za tvé přátelství.

Tonda a Zdenka Houskovi

JOSEFKA JORDÁNOVÁ

Zpráva o náhlém úmrtí Josefky Jordánové přišla nedlouho po úmrtí Mirka Ulčara. Byl to pro nás další šok. Vždyť ještě ve středu na besedě Krúžku byla veselá, čilá, činorodá, v sobotu už nebyla mezi námi. V nedožitých 83 letech odešel člověk, o kterém jsme si mysleli, že tu bude stále, a hodně si to i přáli. V Josefce odešel vzácný člověk. Vzácný pro svoji povahu, přístup k životu a zejména ochotu se rozdat. Rozdat ve smyslu pomoci každému, kdo to potřeboval.

Pocházela z Dolních Bojanovic, obce, kde jsou lidové tradice a zvyky stále živé. V jejím mládí se tady chodilo v krojích – sukně, jupka, zástěra, šátek a dlouhé copy – ty byly třeba k upletení tzv. „zahrádky“, složitému účesu nošenému k „rožkám“. Její mamka byla lidová maléřka, malovala šátky, mašle. Od ní se i Josefka naučila malovat. Tuto dovednost uplatňovala

jako členka Asociace malířek a malířů kraslic České republiky – znalkyně různých technik zdobení, a hlavně maléřka kraslic tak významná, že s ní televize natočila

několik naučných pořadů. S kraslicemi projela kus světa a rozdávala radost při nesčetných příležitostech.

Josefka celý život pracovala v nábytkářském oboru. Kvalifikaci získala na průmyslovce v Hranicích na Moravě. Měla toto povolání ráda. Díky němu se dostala s Družstvem výtvarného řemesla k velmi zajímavým zakázkám – měla na starosti interiéry Národního divadla, Lichtenštejnského paláce, Úřadu vlády, Stavovského divadla, hotelu Praha. Na těchto pracovištích se setkala se zajímavými lidmi, architekty a staviteli, čehož si velmi vážila.

V osobním životě to neměla jednoduché. Vychovala tři děti. S manželem se rozešla a zůstala sama. Sama ne – přišla do Slováckého krúžku. Začala cestovat a věnovat se aktivitám, které jí těšily. V Krúžku patřila k těm neaktivnějším pracantům. Byla vždy tam, kde bylo potřeba, v pokladně, při předávání pronajatých prostor po skončených besedách, apod. Ji vytvořená pozdravení u příležitosti životních výročí starších členů SIK nebo setkání se sprátenými Krúžky, jejichž byla pravidelnou oblíbenou účastnicí, dokazovala její um. Přispívala do Vědomosti, zejména v rubrice „Po našem“. Patřila mezi zapálené, ale i kritické nadšence

pro lidovou kulturu Moravského Slovácka, a proto jsme se s ní a jejími postřehy setkávali na většině dostupných akcí. Návštěva Slováckého roku v Kyjově byla pro ni téměř povinností. Josefka měla ráda lidi a oni jí stejně opláceli. Za jejím odchodem truchlí krúžkaři všech našich bratrských Slováckých krúžků i souboráci odjinud. Dokladem toho je i připojená kondolence našich bratislavských přátel.

Budiž nám slabou útěchou, že se s čínorodou Josefkou můžeme vidět alespoň ve filmu, v seriálu ČT „Vyprávěj“ z roku 2012 (díl 8/9 „Tondův tatínek“ ve kterém si zahrála vesnickou hospodyní).

REDAKCE

Milí Jožko, Bruno, Aničko a celý pražský Slovácký krúžku!

Právě jsem dostal e-mail Jožky Šenka s přílohou, která mně vehnala slzy do očí – parte, oznamující smrt Josefkou Jordánové. Připadalo mi to neuvěřitelné, protože jsme se s Josefku, plnou zdraví a s jejím laskavým humorem, nedávno setkali v Praze na Krajanském festivalu národnostních menšin 19.–21. 9. 2025. Čekala nás v kostele sv. Františka z Asisi v pražském Chodově, kam jsme přišli s některými členy našeho krúžku na nedělní bohoslužbu, odkud nás doprovodila do TOP hotelu, ve kterém jsme byli ubytovaní. Odpoledne přišla na naše vystoupení v Dolních Chabrech, kde jsme si mohli trochu pohovořit a zavzpomínat na staré časy. Tam jste byli i vy, Aničko a Bruno, stejně jako vloni, kdy jste přišli za mnou a Vladom Čulenom povíňovat mi k mé osmdesátce a kudělení ceny Gratias Agit Slováckému krúžku a Skaličanům s neodmyslitelným děkovným listem, který nakreslila Josefka. Jožka, vy dva, Josefka a neodmyslitelní manželé Húskovi jste byli a zůstáváte našimi nejvěrnějšími přáteli, kteří nás provázeli na našich akcích v Praze i na setkáních Slováckých krúžků. Žel, naše krúžkarská generace pomalu odchází do nenávratna, ale zanechává svým nástupcům vzory krásných přátelství a srdečných vzájemných vztahů, hodných následování. Josefka je toho vzácným příkladem.

Josefko, spi sladce.

*Petr a Olinka Fajkusovi
a celý Slovácký krúžek a Skaličané v Bratislavě*

NAŠI JUBILANTI STARŠÍ 50 LET

LEDEN

Slámová Petra 60
Hrabě Petr 50

ÚNOR

Trnčíková Jiřina 85
Bobek Josef 70

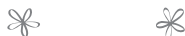
BŘEZEN

Bartoník Pavel 50

DUBEN

Slovák Antonín 90
Šímanová Jarmila 75

KVĚTEN

Vorálek Rostislav 90
Hebron Miroslav 75
Piguet Diana 50

ČERVEN

Andresová Hana 80
Janoušek Jiří 80
Herle Petr 75
Červenka Milan 50

ČERVENEC

Medek Karel 95
Duhajský Jan 85
Říha Miroslav 75
Pávek Jan 75
Okánik Milan 60
Smetana Petr 50

ZÁŘÍ

Slováková Jana 90

ŘÍJEN

Vognič Bruno 75
Čulen Vladimír 70
Marada Miroslav 55

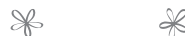
LISTOPAD

Hudečková Olga 90
Oplatková Anna 70

PROSINEC

Vesecká Jarmila 80
Hlahulková Marie 80
Plzáková Soňa 75
Polomská Pavla 75
Smetana Michal 50

LEDEN 2027

Zachová Božena 80
Andres Vladimír 80
Tomšů Marie 65
Ulčar Vladimír 50

Jubilantům upřímně blahopřejeme.

Vzpomeňme i na „kulatá“ výročí narození osobností našeho SIK:

ročník 1925: Čumpelík Jan, Mišurec Zdeněk, Navrátil Kliment,

ročník 1926: Grée František, Hlaváč Jan, Vaculík Ludvík,

ročník 1930: Šálová Helena, Čumpelíková Barbora, Kult Ivo, Neumann Ivo

a na kamarády, se kterými jsme se rozloučili v letošním roce.

S trvalou vzpomínkou čest jejich památce.

Slovácký krúžek a Skaličané

činnosť v roku 2025

Prvou akciou krúžku bola naša účasť v Skalici na *Posedení pri cimbele s CM Skaličan*, ktoré sa konalo v kultúrnom dome **11. januára**.

1. februára sa konal **31. Krajanský fašiangový večierok** v Spoločenskom dome v Záhorskej Bystrici za veľkej účasti našich krúžkarov. Svojou účasťou nás poctili zástupcovia Slováckych krúžkov z Brna a Prahy a delegácia mesta Skalice. Do tanca vyhrávala muzika Pavla Vávru z Malaciek a v prestávkach sa zase o zábavu postarala naša cimbalová muzika.

18. februára sme pripravili už **27. fašiangové vystúpenie** pre Klub občanů ČR (KOČR). Program tvorilo pásmo o významných členoch krúžku, ktoré bolo doplnené spevom ich obľúbených piesní.

25. apríla sme sa na pozvanie Mirka Dudíka zúčastnili na koncerte „*Primášovi*“ v Slovenskom rozhlase pri príležitosti jeho 75. narodenín, ktorému sme po programe osobne na javisku gratulovali.

24. mája sme po viacmesačných prípravách zorganizovali **stretnutie krúžkov**. Naším priateľom z Brna a Prahy sme pripravili program v Devínskej Novej Vsi – prehliadku Múzea kultúry Slovákov na Slovensku a Mosta Slobody. Po krátkom občerstvení sme

pokračovali v okolí Lozorna. Tam sme navštívili múzeum starých automobilov a motoriek. Samotné stretnutie prebehlo v Spoločenskom dome pri futbalovom ihrisku. Svojim vystúpením sa predstavili domáci muži zo súboru Enem tak. Viacerí z nich v čele s Milanom Havlom sa aktívne zapojili do prípravy stretnutia. O zábavu sa starala naša cimbalová muzika. Do tanca a spevu sa zapájali nielen naši, ale najmä Brnenský priatelia. Vydarené stretnutie podporilo aj počasie.

12. júna sme 24 speváci a speváčky spolu s našimi 6 muzikantami, tentoraz bez cimbalu, vystúpili na **medzinárodnom geografickom seminári**, ktorý organizovala Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského na Smolenickom zámku. Naše vystúpenia v dvoch blokoch zaujalo akademikov z Česka,

Polska a Slovenska v dvoch blokoch. V druhej časti sme do programu zapojili aj účastníkov konferencie, ktorí sa s nami dobre zabávali.

Potom sme si po vyčerpávajúcich prípravách stretnutia, ktoré zabezpečovali väčšinou krojovaní krúžkari, sme si naplánovali a dopriali prázdninovú prestávku pred jesennými vystúpeniami krúžku. Tie po akcii v Smoleniciach pribúdali ako huby po daždi.

S nácvikmi sme preto začali 26. augusta, lebo už **10. septembra** sme vystúpili na *oslave 85. výročia založenia Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského*, ktoré bolo malou splátkou a poďakovaním za poskytovanie priestorov na nácviky. Pôvodne sa akcia mala konať v Botanickej záhrade, ale kvôli hrozbe dažďa sa podujatie preložilo do priestorov vo vysokoškolskom internáte Družba. Vystúpili sme s 9-člennou muzikou a 22 krojovanými spevákmi.

Ešte začiatkom prázdnin sa nám ozvali z Miestneho úradu v Rači, že za vlni zrušené vinobranie môžeme predviesť nacvičené pásmo o víne. **13. septembra** sme za krásneho slnečného predviedli v Rači na námestí Andreja Hlinku pásmo *Vinohradnícky rok*. Po vystúpení sme sa so spevom zúčastnili alegorického sprievodu do amfiteátra v Knížkovej doline. Zloženie vystupujúcich bolo obdobné ako na Družbe: osem muzikantov s dvadsiatimi spevákmi.

Už vo februári sme dostali pozvánku na *18. medzinárodný krajský festival v Prahe*. Od **19. do 21. septembra** sme teda boli, opäť po dvoch rokoch, na známom mieste, kde sme mali dve vystúpenia spolu s ďalšími siedmimi súbormi z Ukrajiny a Chorvátska. V sobotu 20. 9. to bolo na Mariánskom námestí v Starom meste a v nedeľu 21. 9. v Dolných Chabroch na Hrušovanskom námestí. Samotné vystúpenia boli pre všetkých účinkujúcich veľkou záťažou, najmä pre vysoké

teploty. Veľkým povzbudením však bola divácka podpora našich priateľov z pražského krúžku. Vystúpení sa zúčastnili šiesti muzikanti a dvadsaťdva spevákov.

Keď sa mi začiatkom júla ozval Michal Srholec, vedúci mužského zboru Urban s ponukou na *predhodové vystúpenie v Skalici* v sobotu **27. septembra**, neváhali sme ani sekundu. Vystúpenie našich 10 spevákov s doprovodom harmoniky sa nielen náš program, ale aj vystúpenia ostatných šiestich účinkujúcich súborov podľa odozvy divákov páčili.

Vystúpenia v tomto roku pokračujú účasťou na **7. ročníku Záhoráckého festivalu ľudovej piesne** v Záhorskej Bystrici v nedeľu **12. októbra** a posledné tohtoročné vystúpenie krúžku na verejnosti budeme mať v stredu **13. novembra** v programe „*Slovácko na Slovensku 2025*“ v Kamel klube.

Okrem prezentácie krúžku navonok sa doteraz konalo sedem pravidelných krúžkov pri muzike v ZK OZŽ Valčík na Podkolibskej ulici (január – jún, september) s priemernou účasťou 70 členov. Do konca roka nás ešte čakajú tri takéto *spevavé stretnutia*, plánujeme vydanie *občasnika Zvesti a Kalendára krúžku pre rok 2026*.

Budeme sa venovať prípravám na **32. krajský fašiangový večerok** v Spoločenskom dome v Záhorskej Bystrici v sobotu **31. januára 2026**.

Teda rok 2025 bol mimoriadne bohatý na činnosť krúžku a kládol vysoké nároky na náš, každým rokom starší, kolektív zanietených organizátorov, muzikantov a krojovaných spevákov a tanečníkov.

VLADO ČULEN
richtár

RECEPTY

Rychlý jablečný koláč

Potřebujeme:

150g pšeničné mouky, 150g změkklého másla, 1 balení prášku do pečiva, 1 vanilkový cukr, 120ml mléka, 1 lžička rumu, 2 vejce, jablka.

Z výše uvedeného umícháme těsto, do kterého na závěr vmícháme 280g na malé kostičky nakrájených jablek. Vše rozetřeme na plech vyložený pečicím papírem. Povrch posypeme 70g třtinového cukru a pečeme do růžova.

Hlucké vdolečky podle Marie Lekešové

Ingredience: Na těsto potřebujeme: 1 kg hladké mouky, 20 dkg moučkového cukru, 15 dkg másla, 15 dkg, sádla/oleje, 4 žloutky, 1 celé vejce, 1/4l vlažného mléka, 8 dkg čerstvého droždí, velkou špetku soli, 1 velkou štamprli rumu

Uděláme si kvásek z vlažného mléka, droždí a cukru. Necháme vzejít. K němu přidáme žloutky, změkklé máslo a sádlo, celé vejce, rum a postupně zapracováváme mouku se solí. Vypracujeme těsto a necháme vykynout.

Na tvarohovou náplň budeme potřebovat: 1kg tvarohu v alobalu, 5 dkg másla, 15–20 dkg, krystalového cukru, 1 vanilkový cukr, 1 žloutek, 5 dkg rozinek.

Utřeme máslo s cukry, vmícháme tvaroh, žloutek a rozinky. Náplň nesmí být moc řídká. Je-li tvaroh řidší, před pečením ho zabalíme do utěrky a vymačkáme.

Na posypku si připravíme: 25 dkg másla, 25 dkg mletého cukru, 1/2 kg hladké mouky.

Mouku smícháme s cukrem, máslo nakrájíme na kousičky a prsty rozmělníme s moukou na sypkou drobenku.

Navíc budeme potřebovat: švestková povidla, rozšlehané vejce na potřetí, rozpuštěné máslo s rumem na prolití.

Kompletace vdolečku: z vykynutého těsta odebíráme stejné kousky, ty roztlačíme, naplníme tvarohovou náplní a zabalíme do kuličky. Necháme vykynout na plechu, pak uděláme důlek doprostředka (nesmí být skrz) a naplníme ho povidly. Každý vdoleček potřeme ušlehaným vejcem a posypeme posypkou. (Můžeme také vynechat povidla a vdoleček jen potřít vejcem a posypat drobenkou). Pečeme v dobře vyhřáté troubě dozlatova. Po upečení ještě horké pokropíme rozpuštěným máslem s rumem.

Dobrou chuť

ODKAZY NA INTERNETOVÉ STRÁNKY A KNIHY

s informacemi o folkloru a lidové kultuře

www.kruzecksp.cz	oficiální web Slováckého krúžku v Praze
www.kruzek.cz	rozcestník na weby slováckých krúžků v Praze a Brně
www.nulk.cz	oficiální web Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici
www.slovackodnes.cz	průvodce Slováckem Radka Bartoníčka
www.vmp.cz	Valašské muzeum v přírodě, Rožnov pod Radhoštěm
www.lidovakultura.cz	internetové stránky věnované identifikaci, dokumentaci, uchování, šíření a prezentaci lidové kultury v České republice; provozuje Národní ústav lidové kultury ve Strážnici
www.cioff.cz	internetové stránky české národní sekce CIOFF
www.folklorweb.cz	kalendář akcí, festivaly, koncerty, jarmarky, hody, vystoupení, katalogy, národopisné soubory, tanec, lidová hudba, cimbálové muziky, hudební skupiny, tradice
www.folklornet.com	kalendář folklorních akcí, novinky, lidová řemesla, muzikanti, muziky, soubory, folklorní burza, aj.
www.folklornet.cz	internetový portál Sdružení přátel folkloru v Brně
www.hornacko.net	kalendář místních akcí, odkazy a informace o regionu
www.slovacko.cz	průvodce regionem
www.kudyznudy.cz	jeden z největších portálů k vyhledávání akcí, včetně folklorních a z oblasti lidové kultury
www.wineofczechrepublic.cz	oficiální prezentace moravských a českých vín
www.albertknihy.cz	Nakladatelství Albert, produkuje kvalitní knihy s folkloristickou tematikou. telefon: 721 006 248, 602 953 418
FaceBook – užitečné odkazy	Slovácký krúžek v Praze Slovácký krúžek v Brně Slovácký krúžek a Skaličané v Bratislavě Slovácko v Praze (odkazy na zajímavé folklorní akce v Praze i na Slovácku) Folklor v Praze (odkazy na zajímavé folklorní akce v Praze)

OBSAH

- str. 1 Slovo starosty
2 Nový starosta a výbor se představují
4 Bilancování končícího starosty

Z našich aktivit

- 7 Akce SIK nebo s jeho účastí
1. 11. 2024 – 31.10. 2025
8 Plánované akce
9 Besedy SIK
11 Činnost výboru SIK
12 Stárka Kačka Heřmanská
13 Stárek Martin Konrád
15 Setkání Slováckých krúžků
18 Dolněmčanské hody 2024
20 Národopisné dny
21 Vyshyvanka Fest
23 Trója, Běchovice, Dolní Chabry
26 Pokračujeme ve zpívání
28 Jedna z besed
30 Jak jsme se potili ve Vracově
30 Víno v běhu
32 Byla krásná Dorota

Napsali nám

- 34 Kosí Janko kosí trávu
35 I toto se může stát
36 Supí škrek
38 Mých 20 let s Krúžkem

Po našem

- 40 O bukovanských vinohradech a búdách

Společenská rubrika

- 41 Opustili nás
45 Naši jubilanti

Co nového u přátel

- 46 Slovácký krúžek a Skaličané
49 Recepty
50 Odkazy na internetové stránky
a knihy

Vědomost

Vydává SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE, z.s.
Nad Akcizem 1032/1, 182 00 Praha 8
jako svůj neperiodický zpravodaj vycházející 1–2x ročně
Redakční rada: Kateřina Heřmanská, Bruno Vognič
Grafická úprava a tisk: Karel Chovanec / ESKIRA s.r.o.
Příspěvky el. poštou na adresu vognic.bruno@seznam.cz,
rukopisy na adresu odpovědného redaktora

Fotografie poskytli: O. Sameš, B. Vognič, R. Panáček, Veronika Olejar, Karel Pech, autoři článků,
archiv Eskira, byly využity i volně přístupné fotografie z informačních sítí

Termín uzávěrky Vědomosti č. 66 15. 9. 2026

Za správnost a věcnost údajů uvedených v příspěvcích
odpovídají jejich autoři.

Názory obsažené v příspěvcích nemusí vyjadřovat stanoviska redakce.

SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE, z.s.

www.kruzekskp.cz

Nad Akcizem 1032/1, 180 00 Praha

Starosta: Milan Červenka

ISSN 2571-1148

Vzpomínání

- ▲ B. Ulčar a J. Roháč
- M. Hudeček na besedě
- ◀ Kliment Navrátil – verbíř – primáš

- ▲ ➤ Vánoční beseda 2024
- ◀ TOP 77 vín
- Pražský jarmark
- ▼ Družba s Rumuny na parníku 2001

Dubnová beseda

▲ *O svaté Dorotě*

▲ *Slaví Mirka Sochorová*

Setkání Slováckých krúžků 2025 • Lozorno u Bratislavy

▲ *Naše delegace*

▼ *Ríša ve finále*

▲ *Zdravice*

▼ *Nabídněte si*

► *Hody
2024*

Hody

▲ *Stárci 2025*

▲ *Povolování hodů starostou 2025*

▲ *Stárci 2024*

► *Hody
2025*

